

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Hét évre 180 korona
 VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Hét évre 210 korona
 HIRDETÉSEK:
 A közlési díj az első sor egy sorra 20 fillér
 A második sorra 15 fillér
 A harmadik sorra 10 fillér
 A negyedik sorra 5 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvétel
 Társaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A közélet tisztasága.
- Sandor Pál leleplezése.
- Budapest mulat. Irt.: H. Szederkényi Anikó.
- Trónválság Belgiumban.
- Verekedés az állomáson.
- Az első ebéd.
- Inkompatibilitás a város bizottságában.
- A polgári jótékony nőegylet teája.
- Mozimagnytás.
- Hajza az erdőben.

A közélet tisztasága.

Arad, november 30.

Egy korán elhalt jeles polgártársunkak — bár ő maga puritán jellem volt — tulajdonítják azt a szellemes mondást, hogy ha a közérdek szekerét előbbre akarjuk vontatni, a magánérdek lovait kell annak eléje fogni. Ennek az állításnak az igazságát a gyakorlat mindig és mindenütt igazolta és híres agitátorok, kik uttörő hazafias kezdeményezéseik és vállalkozásaikkal óriási eredményeket értek el, sikereiket legnagyobb részben annak köszönhetik, hogy a közhasznú törekvésüket egyeztetésbe hozták erős emberek magánérdekeivel. Azonban igen sokszor a magánérdekek lovacskái visszajárul vannak a közérdek szekerébe fogva s azt — az ügynek kárára — a céljával ellenkező irányban vonszolják. Ez a visszaélés különösen napjainkban, hol a megélhetés súlyos küzdelmei között az egyesek önzése elől leggyakrabban háttérben marad

a közjó érdeke, rendkívüli kerékkötőjévé vált közgazdasági és politikai viszonyaink egészséges fejlődésének, s vezető helyen állandó gondoskodás tárgyát képezte az, miként lehetne a magánérdek érvényesülését távol tartani ott, hol a közjólétől s az azok szolgálatába állítandó intézményekről van szó. Amióta az alkotmány visszaállított, mindig újabb és újabb korlátokat igyekeztek a törvényhozás ajtai elé állítani, melyek az összeférhetlen embereket távol tartásák; hogy mily kevés szerencsével sikerült ez, azt fölösleges bővebben bizonyítani. Sőt, midőn a függés ürügye alatt a nemzetnek épen a legintelligensebb részét, a tisztviselői kar tagjait tiltották ki a parlamentből, ennek színvonalát lassankint odáig sülyesztették, ahol most van. Ezzel azonban nem akarunk az elv alkalmazása ellen érvelni, csupán érinteni óhajtottuk, hogy a helyén való intézkedésekig még távolról sem jutottunk el.

Ujabbán a helyhatósági adminisztrációból is kiküszöbölni igyekeznek, amennyire lehet, a tisztviselő kar érdekelttségét, amennyiben itt is érvényesítésre kerül az ugynevezett inkompatibilitás, vagyis a köz- és magánérdekek összeütközése. A belügyminiszter rendeletileg eltiltotta a városi és megyei tisztviselőket pénzügyzetek, részvénytársaságok s egyéb oly vállalatok vezetésében való hivataloktól, mely vállalatok ügyeiben esetleg köztisztviselői állásukban mint döntő fórumok

ítélkezhetnek. Ennek a szigorú és sok oly tisztességes keresetforrást eltöltő rendeletnek, mely nem volt a hivatalbeli pártatlanság kárára, me volt mégis a jogosultsága és időszerűsége, sőt kétségtelen, hogy a megtett első lépést a többinek is követnie kell s az összeférhetlenségnek le kell vonni a végső konzekvenciát is. Mert nemcsak a köztisztviselő van abban a helyzetben, hogy egyes vállalatok ügyeiben döntsön, hanem alkalmuk van erre — népképviselői intézményeink nyomán — még inkább a törvényhatósági bizottság tagjainak, kik ugy is, mint képviselők közvetlenül, ugy is mint az egyes albizottságok tagjai, közvetve is befolyást gyakorolhatnak oly ügyek intézésében, a melyeknél, mint anyagilag érdekelt felek, tulajdonosok, ügyvédek, fizetett ügynökök és megbízottak döntő befolyást gyakorolhatnak. A konkrét példákért nem kell messze fáradnunk, saját városunk képviselőletében elég olyan esetre tudnánk rámutatni, melyek állításunkat fényesen illusztrálnák.

Épen ezért nagyon is időszerűnek tartjuk Müller Károly kezdeményezését, melylyel mozgalmat indított arra, hogy a városi képviselői állással össze nem férhető érdekelttség esetei megállapíttassanak és ennek alapján az inkompatibilitásnak ide vonatkozó esetei kimondassanak. Városunk képviselője, mint értesülünk, azon közgyűlés előtt, mely a bizottságok újjáalakítása iránt fog intézkedni, egy szűkebbkörű ér-

A hétről.

A „Mozi.”

A „Mozi” megnyílt este pontban nyolckor...
 Így kezdené a szótelen riport,
 De hintsünk mi az ügyből kifolyólag
 Az olvasó szemébe némi port;
 És mondjuk el, hogy és mikép kezdődött
 S hogyan zajlott le ez a megnyitás,
 Mert sztrikta véve, kedvezőbb verstéma
 E szürke héten nem akadna más.

Öt óra tájt. — kezdjük csak el *ab ovo* —
 A Simonyi-utcának elején
 Egy régi, régi, újrafestett házon
 Kigyúlt ezernyi villany lámpafény.
 S az emberek megálltak megdöbbenve
 És elképedve kérdezték: „Mi a’?”
 S a homlokzatról lassan kibetűzték
 Ez értelmetlen szót: „Urdnia”.

Hát ez a szó, ha ott van, vagy ha nincs ott,
 Bizonytal nem sok embert érdekel,
 A fő, hogy az a szép kis épületke
 Bévül „Mozi”, „Mozi” nevet visel.
 S a mozi, mozi, mezi, mozi szótól
 A szív megdobbán és rohan ide,
 Mert az, akit e bájos szó se hat meg,
 Hát annak egyszerűen nincs szive.

S így érhető, hogy fél nyolckor megindult
 A nyüzsgő, tarka-barka emberár,
 Ide vonzotta, mint a molyt a lámpa,
 A mesze szertömlő fény sugar.
 Ott volt a város nagyja és kicsinyje
 És B r a t e, az ismert nagy liba,
 Óles léptekkel száguldott az utcán,
 S elsőnek érkezett a „Mozi” ba.

S ott bent a pódiumról üdvözölte,
 Köny s szöveggel üdvözölte, ő!
 A nagy-zömu és díszes közönséget
 A nyájas Horovits igazgató.
 Azán a szép, a szilfid Zikó Illma
 Lebegve ment a pódiumra fel
 S lekötve mindenkit csodás szemével,
 E rossz verset nagyon jól mondta el:

„Tisztelt közönség, kérem, megbocsásson,
 Ha még oly ellentmondó a do’og:
 A fényben most sötétségről beszélek
 S a „Mozi” ról prologolok.
 Hja, mert a költők... tudhatják felőlük...
 Megénekelnek nászt, keresztelőt
 S ily alkalmakkor is hát szóhoz jutnak
 A tisztelt publikum előtt.

„Ez volt oka, hogy tulszerény személyem
 Önök előtt ma itten megjelent,
 Hogy elmondjam egy költő fecsegését
 Arról, hogy a „mozi” szó mit jelent.

A „mozi” szóról irt egy hosszú verset,
 Mely álmosí ő és elslátó...
 A bájos, kedves, édes „mozi” szóról
 A költőből ki nem fogyott a szó.

„S azt mondja többek közt: „Ha elsötétül
 S a sok szerelmes egymás mellett ül...“
 De nem mondom tovább, mert sok fülecskét
 Érintenék tán kellemetlenül...
 A költő’él különb n mást ki várhat?
 S a t. közönség nemde megbocsát,
 Ha nem fogom nagy garral elszavalni
 Tíz méter hosszú gyász-prologusát.

„S inkább arról beszélek, mit e percben
 Oly tiszta, igaz szívből érezek:
 Hogy bazzeg áldásos munkát végeztek
 A „Mozinkon” szorgoskodó kezek:
 Ők szórnak fényt a bárgyu sötétségben,
 De nem a hófehér vászonra csak:
 A fény betör szívünkbe és agyunkba,
 Mert szórakoztatnak s tanítanak!

„De mit beszéljek hosszasan helyettük;
 Ily rossz prókátor nem is kell nekik!...
 Azért is én, kecses pukkedlizással,
 Elsomfordálnék, ha megengedik...
 S csak egy kéréssem van még, t. közönség:
 Ha rossz a versem, nem vagyok hibás!
 Ezt sugta lelkem... s önöket különben
 Majd kárpótolja az — előadás.”

tekezletet fog összehívni, s ebben megálapíttatnék a közgyűlés elé terjesztendő olyféle javaslat, hogy a különböző albizottságokban csak oly képviselők volnának beválasztandók, akik az azon bizottságok fóruma elé kerülő ügyekben nincsenek érdekelve. Hogy mennyire indokolt lenne egy ily elv kimondása és érvényre emelése, azt könnyű belátnia annak, aki fontolóra veszi, hogy most is hányféle olyan ügy kerül a közigazgatási, jogügyi, árvaszéki, közlekedésügyi, pénzügyi bizottság s a gazdasági szék elé, melynek tagjai esetenként saját jólfelfogott érdekeikben szavalnak vagy szavaznak.

A közélet folyamatban levő purifikációjának munkáját, mely idáig a parlament tagjai s a köztisztviselők összeférlenségi eseteinek megállapítására szoritkozott, helyén lesz a helyhatósági képviselő tagjaira is kiterjeszteni, és Müller Károly ezzel a kezdeményezésével, azt hisszük, oly dolgot indított meg, melynek üdvös hatása el nem maradhat.

Sándor Pál leleplezései.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 30.

A tegnapi ülésről van szó ma is a folyosón, is, ahol a disszidensek beszélnek nagy indignációval a függetlenségi párt türelmetlenségéről, a Házban is, ahol Endrey Gyula a napirend előtt személyes megtámadtatás címén hozta szóba a tegnapi eseményeket.

— Hock János — mondta — tegnapi beszédében azzal vádolt, hogy Khuen Héderváry grófot miniszterelőksége alatt támogatam. Kijelentem, hogy Héderváryval annyit sem beszéltem soha, amennyit boldogult Rigó Ferenc beszélt vele. Ezért Hock gyanúsítását visszautasítom.

Természetes, hogy nagy kacagás támadt.

S igaz szót mondott, mert a vers — az rossz volt!

De az előadás nagyon bevált,

S most csak egy lényt kívánunk konstatálni,

Mely nélkülünk is hangosan kiált:

Hogy városatya lett négy zsuraalista

S az ötödik! . . . Valóban megható! . . .

Horovitzé lesz minden népszerűség,

Mert ő . . . mert ő — „Mozi”-igazgató!

Ferke.

A kulisszák mögül.

Irta: Gonda József dr.

Kis kuzin, szép, fehér, bolondos lelkű kis kuzin, hát maga is ide tévedt a kasirozott várak, mastixos szerelmek és puderes bájok villanyfényes büvkörébe?

Kis kuzin, hát miért tette ezt? A zöld zsalus, ereszetes, meleg falusi fészket, tarkabarka szellős kulisszákkal, a délutáni litániát operett próbákkal, a derek, szent életű, istenfő plébános urat a kopasz és erkölestelen direktorral, az édes mamát a komikával, hab-torták alkotását a mastix-keveréssel, hamvas arcának üde pirját a festék drasztikus vörösségével, mondja csak kis kuzin, ugyan miért cserélte föl?

Komoly, csendes, romantikusan meleg kis falujokban maga volt kis kuzin a legszebb liliumszál. Sátoros ünnepeken, képviselői programbeszéd, jótékony célu teaestélyek és egyéb vigasságok alkalmával édes kis kuzin, maga volt a fehérruhás leányok vezére. Zenés és énekes misék alatt, a templomi kórusban a

És ahol nevetnek az emberek, ott nem haragusznak.

Jankovich Marcell ezalatt határozati javaslatot fogalmazott, amely így hangzik:

„Mondja ki a Ház, tekintettel arra, hogy a jegybank kérdésében az országgyűlésnek aránylag rövid idő múlva határoznia kell: a bankkérdésnek a kormány közreműködésével való előkészítése céljából 21 tagu parlamenti bizottság küldessék ki.”

Az ülésen Návay Lajos elnököl és Nagy György, Fried Lajos, Hinléder Ernő, Artim Mihály és Lorkovics Iván jegyezték be interpellációkat.

Az egyszakaszos javaslatához Roics Milán szövegezt. Az önálló bankért nem lelkesedik, mert ez csak a magyaroknak használna, ellenben Horvátország érdekeit nem elégítik ki. Tiltakozik az ellen, hogy ezt az egyszakaszos törvényt a horvát obstrukcióval okolják meg. Indítványozza, hogy a javaslatot vegyék le a napirendről.

Jankovich Marcell: A függetlenségi pártnak a helyzetre való tekintettel el kell fogadnia a javaslatot. Hockot támogatja, aki tegnap nem meggyőződéséből vádolta meg a függetlenségi pártot elvtagadással.

Hódi Gyula: Ad hoc beszéd volt sz. (Derűlttség.)

Jankovich Marcell: Elmondja, hogy a nemzet bankhoz a függetlenségi párt feltétel nélkül ragaszkodik. A függetlenségi párt azért nyugszik meg a kiegyezésben, mert a kormányon az ő hazafias vezérének ülnek. Az egyszakaszos javaslatot nem tartja aggodalmasnak. Határozati javaslatot nyújt be, melyben huszonegy tagu bizottság kiküldését kéri a bankkérdésben. (Helyeslés.)

Sándor Pál: Elkövetkezett a könnyelműség felidézett vezényszó harc utolsó felvonása. (Nagy zaj.) Ez a függetlenségi párt bukását jelenti. (Nagy zaj.) Engem az öblös torkok nem féltetik meg. Az öblös muljában van elég ígéret, állják tehát most a kritikát. A szent koalíció mindenkit hazarúlnak nevezett, aki nem vele tartott. Most betérjük az egyszakaszos javaslatot, de nem a horvátok, hanem önmaguk miatt. Ilyen kiegyezést még egyetlen kormány sem mert a Ház elé terjeszteni. Es ez a függetlenségi párt, amely mindig öblös hangon hirdette elveit. . . . (Nagy zaj.)

Zakariás János: És most nagy többséggel megvalósíj.

Sándor Pál: Ez a párt mer ilyen szegényteljes kiegyezéssel idejönni!

Kossuth Ferenc: Ugy látszik, nem értik meg.

Sándor Pál: Majd mindjárt bebizonyítom, én értettem e meg helyesen, vagy más!

Kossuth Ferenc: Más! (Derűlttség.)

Sándor Pál: Sajnálom, hogy a párt multját mozgófényképekben nem örökíthetjük meg. (Zaj.)

Felkiáltások: Menjen a moziba!

Sándor Pál: Csodálja, hogy ez az óriási többség nem hallgatta meg az ellenzékét. Tisza István az ő nagy emberismeretével . . . (Oriási zaj) azt hitte, hogy ezek az urak odatartják mellüket az osztrák elé. Holott ezek az urak térdre borultak a kettejü sas előtt. Az ország láthatja, hogy ez a többség nem bírja megvédeni az ország érdekeit. (Oriási zaj.) Engem nem fognak az urak zavarhatni. Ezt a kiegyezést a hitelező az ő adósával csinálta. (Nagy zaj) Tartozik az országnak a kiegyezés kiméletlen kritikájával Visszaemlékezik a Széll Körber kiegyezésre. Akkor kezdődött az obstrukció, mely előtte a legundorítóbb fegyver. Akkor Ausztria volt a gyenge, szegény parlament . . .

Ugron Gábor: Most is Ausztria a gyenge, mert parlamentjének nincs többsége.

Elnök csendre inti Ugront.

Sándor Pál: Nekem egészen más a véleményem. Az 1902. évi kiegyezés azért volt jó, mert akkor meg tudta védeni a többség a közös érdekekkel szemben az ország ügyeit. Akkor Kossuth Ferenc (Éljenzés) Kívánom szívem mélyéből, hogy őjen. Kossuth január 9 én kérdést intézett Széllhez a kiegyezés iránt és gyilkos szatírával beszélt Széll munkájáról. Idézi Kossuth akkori beszédét.

Tolnai Lajos: Semá jiszróól!

Sándor Pál: Akkor a készfizetések felvételét köveelte Kossuth, most elodázza bizonytalan időre.

Ugron Gábor: Csak az aranytól függ.

Sándor Pál: Elmondja Bülownak és egy román követnek a példáját. A román követ miniszter lett és Bülow akkor egy ígéréte beváltását sürgette. A miniszter így felelt: Nem teljesíthetem a kérést. On nem is képzeli, mennyire megváltozik az ember nézete, ha miniszter lesz. (Nagy derűlttség.) Nem kívánom, hogy minden ellenzéki ígértet megvalósítsa Kossuth. De valamit csak kellene hoznia. (Nagy zaj.) Elnök csendre.) Kérem, hallgassanak meg, hisz én nem beszélek horvátul.

maga kellemes mezzó-sopránja képezte a közbámulat tárgyát; édes kis kuzin, magának udvarolt s talán fele-égül is vette volna még magácskát az állami tanító; hát miért cserélte föl a boldog, a szelid, a jámbor otthont ezzel a boldogtalan, végnélküli vándorlással, az állami tanító szívbeli ömlengését a rendező szekatúráival és az ajtatos, emelkedett, égis ható templomi fohászt, a léha, tartalmatlan, idegingerlő, frivol operett-finálékkal? Miért, édes kis kuzin, miért? . . .

Édes kis kuzin, maga boldog is lehetett volna ott a zöld zsalus, ereszetes falusi házikóban. Szerelmes gyöngédséggel, szívbeli jószággal ölelte volna át magácskát derek párja, a kiváló és fiatal néptanító s bizonyára évek sem mulottak volna el s már — engedjen meg édes kis kuzin ezér: a bizalmasságomért, — már gögicselő, aranyfürtös, tömzsi kis babák csimpaszkodtak volna kötényébe, amikor is: után sohasem gondolt volna arra, hogy az egészséges, meleg, bizalmas és egyszerű családi fészket felcserélje álmok üzésével, fantasztikus illuziók kába imádásával, kölcsönként fénynyel, lopott melegséggel.

Édes kis kuzin, ha maga tudná, hogy aggódik magáért valaki? — Az az egyszerű, zsolttart forgató, templomjáró öreg asszony, a magácska édes mamája a maga nevével kel és azzal is fekszik. — Szegény öreg néni. Imád sárgközben ahányszor csak kiejti a maga nevét édes kis kuzin, redőkkel szántott arcán annyi forró, kövér könyecsepp perog le bibliás könyvére. Nehéz, öreges betűivel meg is írta nekem a magácska rosszaságát édes kis kuzin s a lelkemre kötötte, hogy örködjek maga fölött, vigyázzak magára édes kis kuzin ebben a veszekedett emberforgatag-

ban, kasirozott várak, mastixos szerelmek és puderes bájok villanyfényes büvkörében . . .

Am érzem édes kis kuzin, hogy a maga fehér, galamb lelke már is remeg, szivecskéje ideges nyugtalansággal kalimpál, pedig hát csak emelje föl bátran a fejét s engedje meg, hogy bemutassam magának a riválisát, az első subrettet . . . Jól nézze meg édes kis kuzin, mert ezzel a kissé lompos, kissé fáradt, álmos tekintetű, tulkövér asszonysággal még sok baja kerekedhet . . . Ő a társulat sztárja és a karmester kegyence. Most Felleg Poldi névre hallgat, bár bizalmas, becézó körökben röviden csak Dusinak, Dusi néven hívták. Amikor még Löwinger Terkának hívták és varróleány volt egy király-utcai masamód-üzletben, gesztenyebarna és szeplős is volt. Szeretőit az aszfaltról válogatta, bár nem igen volt válogató. Mint-hogy pedig az üzletbeli összes masamód leányok között a Löwingerék Terkája futta leglélesebben az egykorú brethli kuplét a szupérol és a sambrszeparérol, a madmoazel felfedezte Terka torkában a jövendő Patti s egy színházi baritonista barátja révén a kórusba protezsálta Löwinger Terkát. Ekkor azután Terka hidrogén-hyperoxiddal kiszökítette a haját, intim viszonyt kezdett egy színházi balletmesterrel, két színházi kritikussal és három karmesterrel s felvén a divatos hangzású Felleg Poldi nevet, hódító körutra indult . . . És tán még ma is hódítana, ha történetesen meg nem vénül. De hát amint látja édes kis kuzin, Dusi már alaposan megfonnyadt és lehetetlenül elhízott. Nohát pedig szeszélyesebb, kiálthatatlanabb, irigyebb, önzőbb és féltékenyebb állatja nincs a természetnek, mint a vén primadonna. Ez idő szerint a karmester a szeretője, bár a rendezőt óhajtaná elcsipni a kolortur óskesznőtől. Ez azon-

Wekerle: *Gyerünk tovább. Ezzel nem érdemes foglalkozni.*

Sándor Pál: Legalább annyit vitott volna ki Kossuth Ferenc a mennyit már Báffy is kivivott. Idéz ezután Kossuth ama beszédéből, amelyet akkor tartott, amikorra a kiegyezés már be volt terjesztve. Szólt Kálmánnak most fel kellene kelnie és bebizonyítani, hogy az ő kiegyezése ehhez képes: egy csimborasszó. Mondja meg Szólt Kálmán, el lehet-e fogadni ezt a kiegyezést, vagy sem. (Nagy zaj.) Szólt is ugy tesz, mint annak idején Kossuth Szólt. Beutaltja Kossuth nu neró egyet és kettőt. Ime Kossuth beszéde a kiegyezésről. Ez a kis sárga füzet . . .

Viharos derűtség.

— Nem sárga, hanem zöld! — kiáltozzák.

— Látszik, hogy színvakságban szenved.

Sándor Pál: Ezt a beszédet ellenségei gunykacajára nem szabad lett volna kiadni. Ezt a beszédet sokat ráolvassák még Kossuthra, ha majd nem lesz miniszter.

Muzsa Gyula: Soha sem fogtok feltámadni.

Sándor Pál: Nekem nincsenek pártédekeim. Ez a miniszteri beszéd képtelennek festi a helyzetet. Ebben egyáltalában nincs igazsága Magyarországnak hitelügye a nagy válságban sokkal jobban állt, mint akár Németország, akár Amerika. Magyarországra nem lehet azt mondani, hogy a hitelmegvonások által meggyöngyült. Minden külföldi járadék jelentékenyebben esett, mint a magyar aranyra. A kereskedelmi miniszter egyszerűen mumusnak használta a válságot. Miniszterek soha nem szabadna ilyen túzásba esni. Ha minket tényleg így egyöngyíthetnének az osztrákok, hát erre a legjobb alkalom nekik ez a kiegyezés. Attér ezután a kiegyezés bírálata.

Határozati javaslatot nyújt be, melyben azt javasolja, hogy az önálló vámterület érdekében foglaljon állást a Ház olyanképen, hogy az Ausztriával az 1918. év utáni viszonyok szabályozásáról megindítandó tárgyalások csakis azon az alapon legyenek folytathatók, hogy mindkét szerződő állam területét külső vámhatár veszi körül.

Azután áttér a bankkérdésre. Osztrák nyilatkozatokkal bizonyítja, hogy a nemzeti banktól semmi sem lesz. Egyébként a közös vámterület fentartása esetén többre is becsül a közös, mint az önálló bankot, amelyet különben huszonnégy óra alatt meg lehetne teremteni, de attól fél, hogy a nemzeti bankot politikai érdekekre használnák fel. (Hosszantartó nagy zaj.)

Elnök: Szatmári Mórt és Zakariás Jánost *rendreutasítja* és kijelenti, hogy a szónokot nem lehet folytonos közbeiktatásokkal zavarni.

Hoitsy Pál: A pártot sem lehet folytonosan gyalázní.

Sándor Pál: Az egyetlen vívmány, amelylyel a kormány eldicsekedhetik, a szerződéses formula. Erre nézve elmondja, hogy ezt már *a darabot kormány dolgoztatta ki Vörös László rendelkezése*. A kereskedelemügyi miniszterium azon osztálya végezte e munkát, amelynek élén éppen *Szterényi Zózsef* állott. (Nagy mozgás. Szterényi némán ül a helyén.)

Sándor Pál: Ugyanaz a Szterényi, a darabon: kormány kereskedelemügyi államtitkára e szerződéses formulát, illetve annak tervezőt elvitte Kossuthhoz és Wekerléhez, (Nagy mozgás és zaj.) megkérdezte őket, mit szólnak ehhez a formához. Szterényi nemcsak magyar politikusokhoz vitte el, de elvitte *Call* báró, akkori osztrák kereskedelemügyi miniszterhez is, aki természetesen örömmel hozzájárult, amint hogy ez osztrák részről nem is eshetik kifogás alá.

Még egy szenzációs leleplezéssel szolgál. Elmondja, hogy biztos tudomása van arról, hogy azon nyilatkozatokat, amelyek a *Pester Lloyd* ban megjelentek és amelyek a közshank fenartásának szükségét biztosították, éppen a döntő kiegyezési tárgyalások idején, s amelyek miatt a függetlenségi pártiak a *Pester Lloyd* elégették, *azon nyilatkozatokat a miniszterelnök iratta*. (Nagy zaj és mozgás.) Erre ő nem mint a *Pester Lloyd* igazgatósági tagja tudja, hanem tudja maguktól a nyilatkozó férfiaktól, akik maguk mondták, hogy vérző szívvel írták meg nyilatkozataikat.

Erre nagy zaj támadt.

— Bizonyítékokat! kiáltják közbe a függetlenségi.

Sándor Pál: Bocsúltes ember vagyok és amit mondok, mindig kész vagyok bizonyítani. Kérdem a Házat, vajjon ez az eljárás nem személynvesztés-e? Foglalkozik azután a dalmát és annabergi vasutakkal, álláspontjának magyarázatára az annabergi csatlakozásról

két nagy térképet vesz elő és azokról demonstrálja a csatlakozást.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy fejezze be beszédét, mert a tárgyalásra előirt idő már letelt és át kellene térni az interpellációkra.

Sándor Pál folytatja beszédét és kijelenti, hogy az annabergi csatlakozásnál nagy terheket vállalt magára az ország, anélkül, hogy számba vehető előnyöket nyert volna. *A javaslatot nem fogadja el.*

Wekerle Sándor miniszterelnök reflektál a Sándor Pál által felhozott kifogásokra. Sándor Pál a mu tóból visszajáró kísértet. A koalíciónak és a függetlenségi pártnak az a hivatása, hogy a szabadelvű pártól reájuk hagyott romokon építse fel az ország alkotmányosságát és a nemzet jövőjét. A P. L. ügye nézve kijelenti, hogy Sándor Pál állításai alaptalanok, mert ő az illető szakemberekkel a bankügyről nem is beszélt. Annyit elismer, hogy az illetők megkérdezték őt valami más dolog felől. Egyébként Sándor Pál vadjait visszautasítja.

Ezú tán áttérnek az interpellációkra.

Nagy György a székely erdők ügyében interpellációt terjeszt a földművelésügyi miniszter elé, mire az ülés fél négy órakor véget ért.

Budapest mulat.

— Fővárosi levél. —

Budapest, november 30.

Sűrű, homályos, könyező ködfolyok öltött magára Budapest. Szomorkodva rejti el benne szivárvány színekben áskedő arcját. Az egymás mellett mereven álló paloták komor homlokzatai elvesznek a szürkességben, kényeskedő lábalk pedig fürödnek a kövezen tocolgó, csuszós sárban.

A sárban, amelyet selyem, bársony uszályok csipkés szélei magadással söpörnek végig.

Ez Budapest! Ez Budapest, a kevély szökőfőváros, ahonnan kiindul és ahol végződik az ország vérkeringése. Ez Budapest, Magyarország szíve, veleje. Színekben tobzódik, fényben bujlikodik. Este kigyulnak a színek szá-

ban nehezen megy, mert a koloratur énekesnő, — nézze, az a merészen dekoltált, fecskéfészekkalapos leány, aki ép sóskiflit eszik, — még fiatal is, szép is, ravasz is s elég intrikus is ahhoz, hogy a szoknyájához fércelt rendezőt könnyen el ne eressze. Már verekedtek is a koloratur meg a szubrett a rendező miatt. A Lili főpróbáján a rendező, aki végtére is fiatal ember, — kiérdemesült újságíró — bizalmasabban, melegebb tónusokban adta meg a szubrettnak a nagy keringőbeli instrukciókat, mint ahogy azt a koloratur megengedte s ezért a koloratur-leány éktelen patáliát csapott. Szinte hisztérikus rohamok fogták el s a próba után a szubrettbe kötött. A szubrett sem azért volt azonban a királyutcai masamód-üzlet előcsatárja, hogy élesre fent aszszonyi nyelvek elől könnyen meghátráljon s minekutána alaposan kiszellőztették egymás multját és jelenjét, kölcsönösen és halálmegvető elszántsággal estek egymáskontyjának . . .

A drámai hősnő választotta szét őket. Az a nagy, fekete haju, kreol arcú asszony, aki ott a fiasorban sétál azzal a nyurga, fiatal úrral, a helyi lap szerkesztőjével. Szép szál asszony. Az első férje agylágyulásban pusztult el, a második öngyilkos volt. Ennyi tragédia után csakis tragika lehetett. Bizonyára most is dráma témákkal látja el a lapszerkesztő urat, aki ugyan polgári iskolai tanító, hanem azért titkosan drámák írásával is foglalkozik. Különben feltűnően jár a direktorné kedvébe, miből folyólag a direktorné, ki mellesleg a drámai szerepkört tölti be, lépten-nyomon szur egyet rajta . . . Épp a mult héten sugta be a drámai hősnő udvarlójával hadilábon álló helyi bárd színházi műtészének, hogy a drámai hősnő édesatyja suszter volt a Vizivárosban s csak úgy avanzsított

később egy belvárosi bérház házmesterévé, hogy a drámai hősnő következményekkel is járó ismeretséget kötött a háztuladonossal . . .

Ezen azután vagy két napig pukkadt a hősnő s a harmadik napon beadta a saját házi szerkesztőjének, a nyurga polgári iskolai tanítónak, hogy a direktorné minden foga hamis, a keblit és csipőit egy bécsi különlegesség-árusitónál szerzi be s midőn Hamlet előadása közben a multkor egyszer nyílt színen le kellett eresztetni a függőnyt, ez tulajdonképp azért történt, mert a tragikusan sóhajtgató Oféliának kikapcsolódott az alsó fogsora . . .

. . . Épp erre tekintget a naiva . . . Látja, az a nagyon csinos, molett szőke asszony. A férje kellekes és sugó. Hébe-hóba azonban drámai scéna szünet központja is. A naiv szerepkört ugyanis rosszul fizeti az igazgató s a csinos, molett, szőke asszony kénytelen más keresetforrás után is tekintgetni, mert sajnos, a sugást sem díjazták aranyakkal. A sugó-férből aztán ekkor leszen drámai hősnő. A naiva randevut ad egy előkelő és pénzese idegennek. A randevu helyét és idejét közli a sugó-férijel. A kritikus pillanathoz betéri a sugó az ajtót, felordit s torkon ragalja a csábítót . . . Es a csábító, hogy a nagyobb botrányt kikerülje, a befejezetlen pásztorórát a sugó és naiva közmegelegedésére kézzelfoghatóan váltja meg . . . Különben igen barátságos és melegszívű asszony, sőt minekutána már közeledik is felénk, édes kis kuzin, meneküljünk a barátságos kényszerítésre és kollégialisan bizalmas csókja elől, már csak azért is, mert nézze csak, épp most röpül be a kórus s a félretiport sarku kulisszanímfiakat és bepölyözött nyaku tenorista csemetéket most képezi ki a karmester a finálék fuvására . . .

Apropó, a karmester! . . . Ez az ur egy modern színházi pikador. Azért, hogy szeretik a szubrettel, csélesap lepkeként léhaskodik más színházi szépek körül is és ha szerelmi revolverezései, esetleg apró kölcsönök iránt a művésznőkhöz benyújtott folyamodásai kedvező elintéztést nem találnak, a szerencsétlen művésznő pianói nem elég lágyak, a krescendók nem elég erősek és a fortissimok éppen nem zivatarosak s megtörténik, hogy az új szerepet éppen a premiér előtt ruházza rá az elfogulatlan művezetés valamelyik hajlékonyabb gerinc és áldozatkészebb divára . . .

. . . Édes kis kuzin, érzem, hogy remeg össze egész testében, látom, hogy pillái alá mily erőszakosan, mily kegyetlenül törekedik a szívéből fakadt nedvesség, tudom, hogy minden szavam, illuzióinak napfényes birodalmát romboló pörölycsapás, édes kis kuzin, de hát a zöld zsalus, ereszetes falusi fészek után, mit keres maga a tarka-barka szellős kulisszák között? Édes kis kuzin, hogy örködjek én maga fölött ebben a hazugságoktól szivárványozó emberforogtatagban, kasirozott várak, mastixos szerelmek és puderes bájok villanyfényes büvkörében? . . .

A színjáték nyomban kezdődik. A vassüggöny már felgördült . . . Tekintsen szét hát addig is édes kuzinom a fényárban uszó, csilláros, parfümös pantneonban . . . Ez a színház! . . . Ez az a fényes, illatos, meleg otató, illuziókat fakasztó mamorvilág ami magát édes kis kuzin kiragadta az akácok kis falu csendjéből, a Mária képekkel diszitett otthon melegéből, édes jó anyjának áldó két karjából . . . Csak nézze . . . ezt a nagy, színes, ezer változatu embergyűrűt, ami forró vérű szeretőként

féle varialásában az ivlámpák, a villanyfényben égő föliratok. Egyik mulatóból a másikba, egyik mármorból a másikba szédülnek a főváros lakói:

A sápadt arcu emberek, akiknek idegei folytonos feszültségben vannak, akiknek szemel elferdültek, akik husz esztendőskorukban már klaszottak, szédülten fojtják magukat az ezer oldalról fölkinálkozó női karokba. Egész nap nyög a város az élet gondja, terhe alatt. Egész nap fejjel rohannak egymásnak és késre mennek két koronáért. De eljön az este, a mindent kibékítő, a mindent megbocsátó éjszaka. A halálos ellenségek is elfelejtnek mindent a szédületben, amelybe együtt rohannak.

Budapest mulat. Mulat a pénzfejedelmektől kezdve a legutolsó napszámosig mindenki.

Róma híres Cézárjai, akiknél nagyobb roflinériával még nem mulattak földi emberek, ha ti föltámadnátok és betévednátok úgy éjjeli tájt Budapestre, abba a hitbe esnétek, hogy Rómában, a részeg, elkorcsosult, kimerült Rómában jártok.

A fejét kevélyen hordozó, de lábával a sárban botorkáló Pestnek ne mondja ezt senki. Jaj az apostolnak, aki ezt a várost meg akarja utjában állítani. Jaj annak, aki itt az igazság szavát ki merné mondani.

Mert ez a város tudja, hogy mi jön. Itt sejt mindenki, hogy puskaporos levegőt sziv magába. Az idők szele megmarkolta az emberek lelkét és ők tudják, hogy a részegség után keserves kijózanodás következik. De még nem! Még nem!

Még táncolni, még örvényezni akarnak. Még taposni a sárt, a szennyet, még látni a fényt, ha csalóka is. Még ölelni a bünt, amely kábító és édes, mint a céda asszony, aki ölése közben kirabolja, kifosztja a karjaiba szédületet.

Budapest szivja, szipolyozza fiainak véré, lelkét. Tigris-anya ő, aki éhségében már enfiain lakmározik. De már nem sokáig halogatja így sem a végét, melynek csipős szele végigvégigsöpör a ködbe borult város fölött.

És ilyenkor megborzadnak a sápadt embe-

rek és ész nélkül vetik magukat a hangos kedvű, százféle mulatóba . . .

Éjjel van, Budapest részeg és nem mer gondolni a kijózanodásra.

Haraszthy né Szederkényi Anikó.

Trónválság Belgiumban.

Merénylet a kéjvonat ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 30.

Lipót királyt, a belgák fehérhaju szoknya-hősét terhes uralkodói gondok környezik. Mialatt a király végiglumpolta Európát és az uralkodási kötelességeitől volt legtávolabb, teljesen elmérgesedett irányában a belga közvélemény. Lipótnak most nincs maradása otthon. A király a hét hat napját Párisban tölti és miniszterei nem tudnak hozzaférni. Eddig mintaképe volt az alkotmányos uralkodóknak, most pedig *abszolutisztikus törekvései nem ismernek határt*. A minisztereket nem tanácsadóknak, hanem szolgálóknak tekinti s így lehetetlenség, hogy valaki is nagyobb befolyást gyakorolhasson reá. Megegyező jelentések szerint a király neuraszténiája nagyfokú, egyre izgatott és *gyakran olyan nagy düh vesz rajta erőt, hogy a személyes érintkezés szinte lehetetlen*. Az országban elkeveredett a hangulat Lipót király ellen és a legcsekélyebb ok elég, hogy kikerülhetetlen legyen a király lemondása. A nép haragszik, amiért a király mindig távol van az országtól s ehhez járult a botrány, amelyet az elhunyt királyné ékszerének elárverezése keltett. Nyílt titok, hogy a király teljesen meghasonlott a kormányval, mert a Kongó-ügyben nem járt kedvében. Komoly politikai körökben is számolnak azzal a lehetőséggel, hogy a király *kénytelen lesz lemondani* s ebben az esetben Albert flandriai herceg lenne a régens. Illetékes helyen is megbarátkoztak ezzel a gondolattal. A király betegsége miatt nem képes megfelelni azoknak a kötelességek-

nek, amelyeket az alkotmány reá ró. Udvari körökben nem is gondolnak a *kötársaság kioldására*, de mint nagyon valószínű eshetőségről, beszélnek a király közeli lemondásáról.

Most boszulják meg magukat azok a súlyos hibák, amelyeket a belga kormány a bur háboru idején elkövetett. Faveró akkori külügyminiszter helyrehozhatatlan károkat okozott országának. Ez az államférfiu azt hitte, hogy Angliát a bur háboru tönkre fogja tenni és Angolország megszűnik nagyhatalom lenni. Így is rendezte be külügyi politikáját, Leyds bur diplomáciai ügyvivő Brüsszelben ütötte föl főhadiszállását és onnan intézte a kámpányt Anglia ellen. Faverónak Leyds volt meghitt tanácsadója. Angliát Belgiumnak ez a külügypolitikája annál inkább sértette, mert joggal számíthatott volna hálára, amiért Nagybritánia támogatásával lett önállóvá Belgium. Az angol királyt, az akkori velszi herceget érzékenyen sértette a belga kormány kötelességmulasztása, mikor ellene Sípídóban merényletet követtek el. A londoni kormány előbb barátságos, de aztán éleshangu fölshóllást tett Belgiumban minden eredmény nélkül. Ez időből fogva Anglia a Kongó-tartomány felé irányította figyelmét és visszaadta a kölcsönt Belgiumnak a bur háboru idején tanusított eljárás fejében. Ez vezetett aztán arra, hogy a király meghasonlott a kormánnyal és a parlamenttel.

Lipót király gyakori utazásai tegnap majdnem katasztrófát hoztak reá. Arra a gyorsvonatra, amely tegnap este Brüsszelből Páris felé robogott, *utközben lövöldöztek*. Egy vasuti kocsi annyira megrongálódott, hogy le kellett kapcsolni. A vizsgálat megindult. Állítólag szó sem lehet arról, hogy a király ellen merényletet akartak elkövetni. *Luisa* hercegasszonnyal is meggyűlik a baja az öreg uralkodónak. A hercegasszony pört akar indítani atyja és *Fülöp* kóburgi herceg ellen, hogy követelje rajtuk a lindenhofi gyógyintézetben eltöltött idő alatt neki okozott költségeket.

leli át ezt az egész termet . . . Ez a közönség. . . .

Ott fent, a mezitelen, színes, klaszikus istenségeket imitáló freskók szomszéd-ságában, ott van a — nép . . . Az utca, a kaszárnya, a konyha és a külváros . . . Azok ott még nem kritizálnak . . . Azok hálás népek . . . Veresre verik a tenyerüket és rekedtre hogyvoltozzák a torkukat. Ők a nép. Ők csak nevetni vagy könyezni másznak fel oda a freskók szomszéd-ságába.

Az első emeleti páholyban az a magános ur, aki háttal van fordulva a színpadnak, — nézze csak kis kuzin, nagyuri könnyedséggel összeüti a kezét. Ugyan édes kis kuzin, ne irigykedjék e tapsjel után felhangzó tapsviharért . . . Az az ur ott a színügyi bizottsági elnök. Maga most olyan különös értelmetlenséggel bámul reám. Sőtét, álmos szemével mintha azt kérdezné, hogy hát ez meg már kicsoda?

Hajh, édes kuzin, a színügyi bizottsági elnök a legfőbb színházi tótumfak. Több, mint a tüzoltó csővezető, több, mint a kellekes, több, mint a szereposztó és jegyszédő, sőt még a sugónál is több . . . Köszön neki az orchester klarinétosától az igazgatóig minden színházi alkalmazott. A kólor tur primadonnától a bóbitás fejű páholynyitogatóig mindenki a kedvébe jár. Tőle függ nemcsak a karbeli nimfák, de sok esetben a vigjátéki szubrettek, ritkábban a primadonnák és helylyel-közzel még a direktorok sorsa is. A színügyi bizottsági elnök rendszeren nagy befolyásu helyi érdekű kapacitás. Beesületes polgári foglalkozását tekintve, lehet orvos, ügyvéd, országos képviselő, börtönigagató, dohányjövédéki ellenőr, avagy árvaszéki elnök is. A színészethez rendszeren nem

ért. Talán még ez a szerencse. Állásához rendszeren azon a címen jut, hogy fiatalabb éveiben gyöngéd viszonyt folytatott egy-két idősebb kóristánóval. Ezen körülmény azután a nevét a színházi körökkel kapcsolatba hozván, mint közismert színügyi akvizíció előbb színügyi bizottsági tag, majd később elnök is leend . . . Szava van a szerződéseknél már tudniillik, hogy csakis e sörangu erők domboritsanak a helyi rivaldán, a szerepek kiosztásánál, hogy a kiválóan domborító talentumok mellőzhetők ne legyenek, a műsor egybeállításánál és pedig a végből hogy indiskrét frivolitással meg ne fertőztessék valamiképp az erkölcsöt . . . A fondorlatos és opportunus direktorok azonban rendszeren lefózik a művészeti lébe kanalazó elnök urakat, amennyiben kivezényelnek hozzájuk szolgálattételre egy-egy nagyigényű segéd-szénzót, akivel való bajoskodásuk és vívódásuk közben azután rendszerint megfelejtkeznek a — morálról.

A muzsika és a parfüm, a dal és az illuzió hatása alatt mámorosan ujjong, lázpirosan tapsol a színes embergyűrű . . . Majd következik a finálé . . . A tüzes, lobogó bordal fenséges kórusa rekeszti be a felvonást s miközben a finálé utolsó akkordjainál méltóságos nyugalommal száll alá a függöny, az exaltáció a tetőpontra hág . . . A diadalmas, önmagát felül-muló nagy diva után selyemkendőjüket lobogtatják a hölgyek s forró pillantásokat röpítenek a férfiak . . . Azután midőn a vasfüggöny kis ajtajánál megjelenik . . . már megbontott hajjal, csókokot hintve szertesét . . . hogy el-lepik virággal, de mennyi virággal, a különben lompos és vén, de most karesura füzött és fiatalra mázolt — Löwinger Terkát . . . nézze csak édes kuzin . . .

. . . Az az ur, az a boglyas haju, szecessziós-nyakkendő ur, aki háttal a színpadnak, fáradt, gunyos mosolylyal fixirozza ezt a lázban levő, triumfáló mámoros tömeget, az az ur, aki most egész hangosan szidja a szomszédjának az istenített diva rikitó toalettjeit, perverz művészetét és rafinírozott lábemelgetéseit: az az ur a hetedik nagyhatalom, a — kritikus.

Valamikor a diva szeretője volt, minthogy azonban most egy még mindig fiatal drámai anyával van hatóságilag és egyházilag meg nem áldott frigyben, hát most tele toallal üti a ledér, hazug, mezitelen operettet s azzal együtt — Löwinger Terkát.

Holnapi lapjában le fogja dorongolni ezt a mai premiért a divával együtt . . .

. . . Így jár maga is édes kis kuzin! Az ereszetes falusi fészket a szelős kulisszákkal, a délutáni litániát az operett-imádással, a plébános urat a direktorral, haborták alkotását a mastix keveréssel, mondja csak kis kuzin ezért cserélte föl? . . .

. . . Érzem, hogy didereg ebben a forró atmoszférában, Vagy elfagy, vagy megég itt a maga lelke, ebben a fényes, illatos, tarka bar-ka, ledér és hazug világban . . .

Édes kis kuzin . . . Hazaviszem én magát komoly, csendes, romantikusan meleg falujok-ba . . . Sátoros ünnepeken, képviselői program-beszédek és egyéb vigasságok alkalmával legyen maga továbbra is a fehérruhás leányok vezére: zenés és énekes misék alatt, a templomi kórusban had bámulják ismét kellemes mezzó szopránját. Kasírozott várak, mastikszos szerelmek és puderes bájak villanyfényes vilá-gát pedig hagyja csak nekünk fantasztikus il-luziók kába imádoinak, akikért már nem kár, ha elkárhoznak is . . .

Verekedés az állomáson.

Eleki állapotok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30

Érdekes feljelentés érkezett ma az Arad csanádi egyesült vasutak igazgatóságához. A feljelentő Czigler Ignác kétegyházi lakos az eleki állomásfőnökkel és pénztárossal történt botrányos incidensét panaszolja el a följelentésben.

A panasz szerint az eset így folyt le:

November 28-án este nyolc óra tájban Czigler Ignác az eleki vasutállomásnál várta a Kétegyháza felé induló személyvonatot. A váróterem és az előcsarnok nem volt kivilágítva, úgy, hogy a teljes sötétben Czigler a lépcsőben megbotlott, felbukott és megütötte magát. Czigler azután a jegykiadó ablakhoz botorkált és udvarias hangon kért az állomásfőnököt, hogy gyújtasson egy lámpát a váróteremben. Krisanovszky állomásfőnök erre durva hangon így válaszolt:

— Nem kellene a világítás mellé egy pohár sör is? Ha nem tetszik az urnak, menjen ki az utcára, de itt ne járjon a szája!

Czigler indulatosan azt felelte, hogy egy állomásfőnöktől nem várt volna ilyen illetlen szavakat és Krisanovszkyt „közönséges, nevelen, sült paraszt“-nak nevezte. Erre megindult a kölcsönös sértegetések áradata s az ellenfelek elhalmozták egymást a leggorombább kifejezésekkel.

Az állomásfőnök azután mégis kivilágította az előcsarnokot és a várótermeket, és a pénztáros kiszólt az ablakon:

— Tessék jegyet váltani.

Czigler odaállt az ablak elé és hangosan egy Kétegyháza szülő másodosztályu jegyet kért, egyszersmint az ablak előtt levő márványlapra letette a jegyért járó negyvennégy fillért.

Ardelán pénztáros, noha állítólag jól hallotta Czigler kérését, rászólt:

— Lassabban tegye le azt a pénzt és mondja meg, hova akar utazni?

Czigler erre a pénztárossal is heves szóváltásba keveredett és itt megismétlődött az állomásfőnökkel lefolyt előbbi jelenet. Czigler és a pénztáros válogatás nélkül szórták egymás ellen a súlyosabbnál súlyosabb sértéseket. Krisanovszky állomásfőnök erre kirohant az irodájából és a várótermen keresztül, bottal a kezében, az előcsarnokba rontott. Czigler látva az állomásfőnök támadó szándékát, figyelmeztette, hogy ne nyuljon hozzá. Krisanovszky azonban tanuk állítása szerint többször végigvágott a bottal Czigleren. Ez dühbe gurulva, az állomásfőnökre rohant és ahol csak érte, ütötte-verte Krisanovszkyt.

A lármára beszaladtak Ardelán pénztáros, Berán málházó és Batori Pál váltóőr, akik a lámpát lecsavarva, Cziglerre támadtak és összevissza verték, úgy, hogy két jelenlevő kétegyházi román ember alig tudta kezeiből kiszabadítani.

Czigler az ajtón kimenekülve a községházára futott és csak egy rendőr oltalma alatt tudott támadói előtt a vonatra ülve, Kétegyháza utazni.

A támadás miatt Czigler Krisanovszky állomásfőnök, Ardelán pénztáros és a szolgálómányzat ellen egy bíróságnál, mint a vasut-igazgatóságnál feljelentést adott be.

Uj városatyák V.

Zima Tibor.

Pör a vízvezetékért.

Megtagadták az átadást.

1,238.996 korona letétben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Most már teljesen bizonyos, hogy a vízművek csak egy hosszadalmas per tárgyalása után mehetnek át Aradváros tulajdonába. A részvénytársaság igazgatósága ugyanis, mint már tegnap jeleztük, kijelentette, hogy a vízműveket nem hajlandó átadni, egyrészt mert a szakértő bizottság megalakítása szerződésellenes volt, másrészt mert a megváltási összeget kevesli. A város közönségét közelebről érintő fontos ügyről alábbi tudósításunk szól:

Ma délelőtt tizenegy órakor a város nevében Varjassy Lajos polgármester és Jegessy Károly dr. alügyész megjelentek a részvénytársaságnak a viztoronyban lévő üzleti helyiségében, hogy felszólítják a részvénytársaságot a vízművek átadására. A város képviselőivel együtt megjelent Múlek Lajos dr. kir. közjegyző is, hogy az aktus lefolyásáról hivatalos tanusítványt állítson ki. Az 1.238.996 korona 20 fillért kitevő megváltási összeget Visy Ferenc főpénztáros és Alt János ellenőr vittek egy fekete táskában. A város képviselőit a részvénytársaság részéről Schusztler Henrik dr. és Mandl Vilmos dr. fogadták. A kölcsönös üdvözlések után. Varjassy Lajos felolvasta a szakértő bizottság által megszövegezett alábbi jegyzéket, amely a vízművek átadására szólítja fel a részvénytársaságot:

(A város felhívása.)

Miután Arad szab. kir. város közönsége a közte és az aradi vízvezetési művek részvénytársaság mint Mayer Frank John jogutóda között fennálló szerződés 13. § nak 8-ik bekezdésében biztosított jogánál fogva a vízvezetéknek az ott szabályzott módon kiszámi-

tandó megváltási árban leendő megváltását elhatározta, a szerződést a 10 üzemév és 12 hónapi felmondási idő elteltét meghaladó időre, 1907. évi november hó 30-ra felmondotta, a mai napon megnyitott Arad szab. kir. város közönségének az a joga, hogy a szerződés értelmében megalakított és a megváltási ár, illetőleg az annak alapját képező tiszta jövedelmi átlag kiszámítására kiküldött és eljár szakértő bizottság által meghatározott 1.238.996 kor. 20 fill. megváltási ár lefizetésével minden egyéb kötelezettség nélkül a vízvezeték minden ingó és ingatlan vagyonának tulajdonjogát megszerezte. Miután Arad szab. kir. város közönsége ezen, a szerződés értelmében megnyitott jogát, ugyancsak a szerződés értelmében gyakorolni és érvényesíteni akarja, az eljár szakértő bizottság által megállapított 1.238.996 kor. 20 fillér megváltási árának az aradi vízvezetési művek részvénytársasága aradi bejelentett céget képviselő igazgatóság kezeihez történő készpénzben való teljes kifizetésére késznek nyilatkozik.

Ennélfogva a megváltási ár készpénzbeni kifizetését az aradi vízvezetési művek részvénytársaság részére ezennel megajánlom és felszólítom a részvénytársaságot képviselő igazgatóságot, hogy a megváltási ár lefizetése ellenében az Arad szabad királyi város területén létező vízvezeték, minden ahhoz tartozó épületekkel, berendezési tárgyakkal, valamint minden az ezeknek kiegészítő részét képező és a vízvezeték céljait szolgáló tartozékokkal együtt Aradváros közönségének tulajdonába és birtokába adja át.

A felhívás felolvasása után a részvénytársaság igazgatósága az alábbi nyilatkozattal válaszolt:

(A részvénytársaság válasza.)

Tekintettel arra, hogy Aradváros közönsége az aradi vízvezetési művek tárgyában vele kötött szerződésünk rendelkezéseit, a megváltási ár megállapítására nézve kikötött számítási mód, a számítás alapjául veendő évek, tényezők és adatok tekintetében be nem tartotta és a megváltási ár kiszámításánál a szerződésben szerint eljárni hivatott szakértő bizottság megalakítása körül a szerződés határozmányaitól eltért, ez a bizottság tehát jog szerint el nem járhatott.

Tekintettel arra, hogy az eljár szakértő-bizottság elnöke által Aradváros közönségének bejelentett számítási eredményt helyesnek és szerződés szerűnek el nem ismerjük, mert az eljár szakértő-bizottság úgy szerződésellenes megalakításánál, mint a szerződést tekintetbe nem vevő működésénél fogva a szerződést körülírt hatáskörének túllépése miatt meg nem állapította és meg nem állapíthatta a szerződés szerint járó megváltási árt, —

ezekből, valamint az aradi vízvezetési művek részvénytársaságának rendelkezésére álló összes több okokból a felkínált 1.238.996 korona 20 fillért, amelynek elfogadásával az igazgatóság az aradi vízvezetési művek részvénytársaságát súlyosan megkárosítaná, az aradi vízvezetési művek megváltási árának és szerződés szerinti egyenértékének el nem ismeri, azt el nem fogadja

és az aradi vízvezetési művek részvénytársasága tulajdonát képező vízvezetési műveket Aradváros közönségének mindezeknél fogva át nem adja.

(A pénzt letétbe helyezik.)

Miután ilyképen a város képviselőinek felszólítása eredménytelen maradt, a törvényes utra terelték az ügyet. Visy Ferenc főpénztáros a már előre megszerkesztett letéti kérvény két példányának kíséretében az állampénztárnál helyezte letétbe a megváltási összeget. A letéti kérvény egy példányát, amelyen az állampénztár nyugtázta a letétbe helyezett összeget, visszaadták a város képviselőinek, a törvényszékhez való benyújtás céljából.

A sikertelen kísérlet után Varjassy Lajos polgármester utasítást adott Jegessy Károly dr. alügyésznek, hogy azonnal készítse el a vízművek birtokba vétele iránti keresetet és a zárlat elrendelése iránti kérvényt. A kereset, amelyben a város a vízművek tulajdonjogának megítélését és a birtokba helyezést kéri, valamint a zárlat elrendelése iránti kérvény, amelyben Aradváros közönsége zárgondnokul Szathmáry Károly üzemigazgatót hozza javaslatba, délután négy órára el is készült. A keresethez mellékeltek a szerződés eredeti példányát, valamint Mülek Lajos dr. kir. közjegyzőnek alábbi tanusítványát:

Alulírott kir. közjegyző tanusítom, hogy a megváltási ár 1238 darab ezerkoronás, 9 darab százkoronás, 1 darab ötvenkoronás 2 darab huszkoronás bankjegyen és hat korona 20 fillér váltópénzben átadásra készen állott és így meggyőződésem szerint az átadásnak és átvételnek mi akadály sem állott újjában.

Kelt Aradon, 1907. évi november hó 30 án.

Mülek Lajos dr.,
kir. közjegyző.

(A kereset beadása.)

A keresetet a zárlat elrendelése, valamint a letéti összeg elfogadásairánti kérvényeket Jegessy Károly alügyész vitte át a törvényszék iktató hivatalába, ahol a három ügyiratot 20.638., 20.639. és 20.640. számok alatt iktatták be. A keresetet és a kérvényeket a beiktatás után az iktató hivatal főnöke nyomban betérjesztette Fábián Lajos dr. törvényszéki elnöknek, aki a zárlat elrendelése iránti kérvény referálását Mészáros Dániel törvényszéki bírónak osztotta ki. A zárgondnok kinevezése felől valószínűleg csak hétfőn határoz a bíróság. A törvény idevonatkozó szakaszai értelmében a bíróságnak jogában áll a felek meghallgatása nélkül is kinevezni a zárgondnokot, de a kinevezés előtt meg is hallgathatja a feleket. Hogy a bíróság hogyan fog dönteni, az csak hétfőn kerül nyilvánosságra. Bizonyos azonban az, hogy a részvénytársaság minden körülmények között megfélebbézi a zárgondnok kinevezéséről intézkedő határozatot.

Ez az aktus független a meginduló pertől, amelynek felvételi határnapját valószínűleg szintén hétfőn fogja megállapítani a bíróság. A perfelvételre megidézik mindkét felet, akik kölcsönösen meg fognak állapodni a periratok beadásának határnapjaiban. Miután az ugynevezett rendes perek rendszerint sokáig szoktak elhúzódni a városnak egyelőre nincsen kilátása arra, hogy a vízműveket birtokba vehesse.

Az első ebéd.

*

Nagy, bolthajtásos, földalatti terem. A magasan álló, keskeny nyílású ablakokból beszűrődő fény egy csomó szöszeke és barna fejet világít meg. Kicsiny gyermekek, akiknek otthon nincs kenyérük, meleg étel kapnak és meleg szeretetben részesülnek itt, ebben a fehér falu szobában.

Csillogó gyermekszemek sugározzák át a homályt, kicsiny, piros ajkak verik fel kedves csacsogásukkal a pincefolyosók csendjét. A hosszú, kecskelábu asztalokon párolgó talak felé éhes mohósággal nyulnak az ösztövérv, ványadt gyermekek.

— Akarsz még? — kérdi egy elegáns uriaszony valamelyik nagykendőbe pakolt kicsiny leánytól.

— Igen! Még kérek! — mondja a gyermek, pedig a szemén, a száján, a testtartásán látszik, hogy jól lakott és csak a szeme kívánja az ételt.

Jótevény melegség, ételszag és a felszolgáló hölgyek ruhájából gyengén kiáradó parfüm illata tölti be a helyiséget.

A különös és a szegény gyermekeknek igen előkelőnek tetsző millió megragad bennünket, a jövő anyái, a jövő munkásai itt most esznek. Keskeny csuklók itt fognak megerősödni, vékony csontjaikba itt fog velő lerakódni, ennek a jótevény egyesületnek a kegyelméből. Most érzi a kezdődő ember, hogy véle is közösséget vállalnak, hogy ő is számít, hogy vannak, akik törődnek ő vele. Látja és határtalan hála, emberszeretet szállja meg a kicsiny szívét, a homályos sejtelmekkel teli koponyáját.

*

A szegénysorsu tanulók konyhája ingyen ebédet adott ma az idén először a Weitzer János utcai polgári fiúiskolában a szegény elemi iskolai növendékeknek.

Az óriás sárga épület pincében levő terme felé már 12 óra előtt szakadatlan sorban érkezett a külvárosi népiskolák tanulócsoportha. A gyermekek tanítóik vezetése mellett csakhamar helyet foglaltak a hosszú asztalok mellett. Az elrendezkedés után Kovács Vince tanár mondott szép beszédet, a tőle megszokott ékes szóval, megköszönve a kicsinyek nevében a jóakarók meleg gondoskodását. Az első ebédet megjelent Müller Károly orsz. képviselő, Lakatos Ottó minorita rendfőnök és Szőke Béla nagybányai plébános, ki e szép látvány öröme 2 aranyat adott az intézmény számára.

Párolgó paprikás volt az ebéd. Az adagokat a két nagy vasfazékból Kristyóry Jánosné, Tisch Mór dr.-né és Polónyi Jenő dr.-né osztotta, a tányérokat pedig szorgalmasan hordozta szét Arad sok szép fiatal lánya. Hauser ezredesné örömmel szemlélte az ebédelő embereket, akik ezt a nagy jótevényt főrészt az ő fáradozásának köszönhetik.

Az ebédnél jelen voltak:

Hauser ezredesné, Bogdánffy Béláné, Czárán Mártonné, Czárán Erzsébet, Czárán Ella, Fábry Sándorné, Deutsch Margit (Lugos), Gellényi Ernőné, Gellér Izidorné, Hendrey Aliz, özv. Hendrey Pálné, dr. Heitz Nándorné, Kövér Mártonné, Hegedüs Lászlóné, özv. Jakabffy Dezsóné, Jombart Adél, Kintzig Gézáné, Kosinszky Viktorné, Kosinszky Gizzi, Kövér Béláné, Kristyóry Jánosné, Kádas Kálmáné, dr. Kráhliz Gyuláné, Lukácsy Lajosné, Ortutay Béláné, dr. Polónyi Jenőné, Matakássy Örnagné, Prettnér Etelka, Reicher Károlyné, Ottenberg Tivadarné, Ottenberg Ilona, Schoor Lajosné, Sontagh Gusztávné, Sztankovics Miklósné, Szalay Antalné, Szalay Ilonka, Tiszti Lajosné, Tiszti Pálné, dr. Tisch Mórné, Brunhuber Mariska, Schveffer Ilona, Almási Ilona, Kovács Margit, Biró Irma és Terényi Izabella.

Hajsza az erdőben.

Véres harc a vadászokkal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Tegnap számunkban már megemlékeztünk egy rövid hír alakjában a gyulavarsándi gyilkosságról. Ma kisjenői tudósítónk az alábbi érdekes részleteket közli velünk az esetről:

Tegnap Andrássy Dénes gróf gyulavarsándi erdejébe kimentek Gelbács István és Kun János erdőőrök és egy erdés gyakornok, mert az utóbbi időben a vadászterületen a vadászok mindjobban kezdtek garázdálkodni. M. kor így, jobbra-balra figyelve, szótlanul haladtak egymás mellett, egyszerre, vagy 150 lépésnyi távolságból éles füttyöt hallottak, mely bizonyára egy, már a vadászok közt előre megállapított jel volt. Az erdőőrök kötelességükhöz híven futva közeledtek arra, ahonnan füttyöt hallottak és amikor a bozótokon áttörtek, meglátták egy tisztáson Krizsán Imre és Lille József ismert vadászokat.

Mikor azonban ezek észrevették az erdőőröket, vad futásnak eredtek. Az erdőőrök erre levetették csizmáikat, hogy gyorsabban futhasanak és üldözőbe vették a menekülő vadászokat. Már jó ideje tartott csúszás, bozót, árkon-bokron át ez az izgalmass hajsza a két szaladó ember után, mikor egyszerre, vagy nyolcvan lépésnyire az erdőőröktől, a két vadászó féltérde ereszkedett és Krizsán célba véve üldözőit, rájuk kiáltott:

— Ha még egy lépést tesztek, lelövünk!

Erre az erdőőrök is vállhoz emelték puskájukat és célba vették a két vadászt, mire azok felugrottak és tovább iramodtak. A két erdőőr és az erdészgyakornok szintén felugrottak és tovább üldözték a menekülőket, de azok lassan lassan kifáradtak és már látszott rajtuk, hogy nemsokára az üldözők kezébe esnek, mert nem bírják tovább a futást. Ekkor, már majdnem az erdő szegélyéhez érve, a vadászok újra letérdeltek, vállhoz emelték a puskát és most Lille József kiáltotta:

— Lelevünk, ha tovább üldöztök!

A következő percben Krizsán rádőlt az erdőőrökre, kik, mint a villám, hasravágódtak. Gelbács István szintén célzott és lőtt, mire Krizsán vadász felordított és hanyatvágódott: megölte az erdőőr golyója. Lille József, a másik vadász, mikor társát véreben elterülni látta, újból futásnak eredt és sikerült is elmenekülnie, mert az erdőőrök nem üldözték tovább. Krizsán Juont, az agyonlőtt vadászt tegnap boncolták fel Auszterweil László dr. és Mann Ábrahám dr. A boncolás megállapította, hogy Krizsán a gyilkos golyót előlről kapta.

Gelbács erdőőrt a csendőrség letartóztatta és még most is fogva tartja, de valószínű, hogy már holnap szabadlábra helyezik. Az ügyet februárban fogja tárgyalni az esküdtszék, mely valószínűleg fel fogja menteni a vádlottat, mert önvédelemből használta fegyverét.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A népkönyha megnyitása. Az aradi isz. jótevény egyesület által fentartott népkönyha a tél beálltával ismét akcióba lép. Holnapután (hétfőn) délelőtt szolgálatják ott az első ebédet. Ezen áldásos intézmény iránt az áldozatkész közönség évről-évre oly nagy mérvű érdeklődést tanusít, hogy alig van jótevényesági intézmény ezenkívül, amely oly mértékben szívéhez volna nőve minden emberbarátnak, mint a népkönyha. S ez abban leli magyarázatát, hogy a jótevényesség, a valódi könyörületesség iránt

fogékony lelkű közönségben régóta meggyőződéssé vált, hogy ezen institució hivatását a legmesszebb menő határokig betölti. Az első héten a védasszonyi tisztet dr. Kovács Marcellé, Lukács Lajosné és dr. Somogyi Gyuláné fogják ellátni. Mint értesülünk, a megnyitásra, mely a legcsendesebb módon fog lefolyni, társadalmunk számos előkelősége jelentette be részvételét.

Uj városatyák VI.

Kosztka Emil.

A nagy pör.

Polónyi 20.000 koronája.

Izgalmas tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 30.

A sok vád között, amivel Lengyel Zoltán illetve Polónyi Géza volt igazságügyminisztert, egy megvesztegetés dolga foglalkoztatta ma a bíróságot. Csak elenyésző rész ez abból, amit arra nézve hoztak fel, hogy Polónyi a fővárosnál birt befolyását mindig csak vagyonszerzésre használta fel, a közjó pedig sohase irányította tetteit. A megvesztegetés nem mostanában történt volna, hanem évek előtt és Polónyi a megmondhatója: miért éppen ez a panamáia bántja aanyira, hogy be se várva a nagy sajtópört, miatta külön sajtópört provokál. Ugy-látszik, csak főpróbát játszik s nincs is komolyabb célja vele.

A 20.000 koronát, Lengyel szerint, azért kapta Polónyi annak idején, hogy a főváros közgyűlésén pártolja a Dunagőzhajózási Társaságot abban az igyekezetében, hogy elnyerje a dunaparti rakodópart bérletét, még pedig 15 évre. Az akkor hatalmas hon- és városatyá előbb ellenezte az „osztrák” társaság kérését, de aztán melléje állt, s hogy ezt cselekedte, többek állítása szerint, nem véletlenül történt. A társaság bécsi igazgatója, Ullmann Lajos ugyanis Budapestre jött és közvetlenül a közgyűlés előtt vizitelt Polónyinnál. A találkozás négyesemköt esett meg, nincs hát tanu rá, aki látta volna, hogy Ullmann pénzt adott. De hallani, többen hallottak róla.

Az első, akinek fülébe jutott a dolog, Heltay Ferenc fővárosi bizottsági tag. Heltay a vonaton utazott s találkozáva ott a dunagőzhajózási direktorral, megkérdezte tőle, hogy mint áll a partbérlet ügye.

— Voltam Polónyinnál, megfizettem s így a dolog rendbejött! — felelte Ullmann.

A másik bizonyítója a vesztegetés megtörténtének Komlós Ágost dr., aki szintén főv. biz. tag és rokona volt az elhalt Ullmannnak. A bérleti szerződés idején az igazgató direkt amlatt Budapestre érkezvén, Komlósnak is elmondta, hogy lepénzelte Polónyit. Csak arra nem emlékszik, hogy mennyit mondott: 20 vagy 30.000 koronát fizetett-e.

Miután Lengyel Zoltán tanúnak citáltatta be Heltayt és Komlóst, mindketten a fenti vallomást tették a sajtópör vizsgálóbírája előtt, aki kívülök e részletre nézve még Sándor Pál, Hüvös József és Wellisch Alfréd tanukat is kihallgatta.

Polónyi a minap, hónapok elteltével, följelentette rágalmozásért Heltayt és Komlóst mint akik a dolgot elsőként terjesztették felőle. Szerinte a Vigadó-kávéházban beszéltek rendes asztaltársaságuk előtt, mely a főváros vezetőiből áll. Ott ült a beszélgetés alkalmával az akkor még életben volt Halmos János polgármester is, aki tudvalevőleg abban az időben vállalta Polónyit szintén azzal, hogy a vagyonát tilos utakon szerezte. Ennek ötletéből került szóba az egész s így terjedt tovább, miglen Polónyi fülébe is eljutott — amint állítja, csak most hónapok mulva.

A bünszövetség.

A panaszban, amelynek tárgyalását Benke Ferenc dr. büntető járásbíró ma délelőtt 11 órára tűzte ki. Polónyi első sorban az ellene folyó „embervadászat” felett siránkozik. Azt mondja, hogy az igazságügyminiszteri széket is ezért kellett elhagynia, pedig 35 évi ügyvédkedése és 25 éves fővárosi bizottsági tagságának ideje alatt soha rossz fát a tűzre nem tett. A Dunagőzhajózási Társaságtól soha semmiféle címen pénzt sem nem két, sem nem kapott. A „bünszövetség” tehát csak koholta ellene a szóban forgó rágalmat, amelyért becsületsértés és rágalmozás miatt emel vádat Heltay és Komlós ellen.

Benke járásbíró a tárgyalásra, melyre a kíváncsiak tömegesen jelentek meg, de a szűk terembe csak kevesen juthattak be közülök, Polónyi kérésére egész sor tanut idézett meg. A tanuk között van Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Vázsonyi Vilmos, Sándor Pál, Hüvös József és a Dunagőzhajózási Társaság több tisztviselője.

Részt vesz a tárgyaláson, mint a közbád képviselője, Balász Elemér dr. kir. ügyész is, aki a különben személyesen is megjelent Polónyi Géza nevében a vádat előterjesztési fogja. A vádlottakat, Heltayt és Komlós dr., Darvai Fülöp dr. és Kenedi Géza dr. ügyvédek védik.

Benke bíró zsufolt teremben nyitja meg a tárgyalást. Polónyi Géza a kir. ügyész közelében egy asztalka mellett foglalt helyett s vele szemben ülnek Heltay és Komlós panaszlottak, mögöttük a védők. A tanuk közül többen nincsenek jelen a tárgyalás megkezdésekor. Így hiányzanak: Sándor Pál, Vázsonyi és a Dunagőzhajózási Társaság beidézett tisztviselői.

Elsőnek Polónyi Géza emel szót. Hivatkozással a Bp. ts. 331. §-ára és utalva arra, hogy „a sajtó elferdítve fogja közölni a személyével kapcsolatos dolgokat”, kéri, hogy költségére a bíróság hites gyorsírókat alkalmazzon.

Most a vádlottaknak az általános kérdésekre való kihallgatása következik.

Heltay Ferenc szentesi születésű, 46 éves, hírlapírónak mondja magát; vagyona van és büntetve nem volt.

Komlós Ágost, a másik panaszlott, 45 éves, budapesti ügyvéd és szintén büntetlen.

A jelenlévő királyi ügyész, Balász Elemér dr. kijelenti, hogy a tárgyaláson a közbád kívánja képviselni. Nézeté ugyanis az, hogy a

pör tényállása nemcsak úgy érinti a panaszos személyét, mint aki fővárosi bizottsági tag, de itt annak is ki kell derülnie, hogy ki volt és kicsoda ma az a Polónyi Géza, aki Magyarország igazságügyminisztere volt. A gyorsírók alkalmazását, mivel ezt bármely félnek kérésére a törvény elrendelni parancsolja, támogatja.

Sorra kerül ezután a tényállás ismertetése s mert a védelem, hogy később arra reflektáljon, Polónyi feljelentését egész terjedelmében felolvasni kéri, a bíró ily értelemben intézkedik. A panaszt, melyben Polónyi az ellene harcoló „bünszövetség” és „maffia” ellen kel ki, Gangel Ödön dr. jegyző olvassa fel s aztán Benke bíró megkérdi a panaszost:

— Föntartja a vádat?

Polónyi: Teljes terjedelemben.

Balás közbádó intézkedést kér a tekintetben, hogy a meg nem jelent tanuk, különösen Sándor Pál és Vázsonyi Vilmos kihallgathatók legyenek.

Valaki a hallgatóságból: Sándor Pál csak úgy hajlandó megjelenni, ha kikérik a képviselőháztól.

A bíró: Erről majd később!

Darvai védő óhajtaná, hogy a tárgyalás minden személyeskedés nélkül folyjék le, mert csak így tisztázódhatik a tényállás. Épp ezért visszautasítja ügyfele nevében mindazt, amit feljelentésében Polónyi holmi „bünszövetség”-ről beszél, ugyszintén a tanuk nevében is, akik más helyen ez ügyre nézve már vallomást tettek s azt esküvel is meg fogják erősíteni. Tiltakozik az ellen, mintha itt bármiféle bünszövetség működne.

A bíró: Erre később tessék reflektálni!

— Nem, én már most akarom konstatálni, hogy a panaszos ezt a sértő tartalmu feljelentését a btkv. 266. §-ának immunitása alatt adta be úgy, hogy ellene megtorlással sem élhetünk.

Ez előleges szóváltások után a bíró, déltájt, a vádlottak kihallgatására tér át.

A vádlottak.

Heltay Ferenc kijelenti, hogy az ellene emelt vádat megértette.

A bíró: Az mondatik . . .

A védő: Bocsanat, még egy előzetes előterjesztést kívánok tenni.

A bíró: Most nem lehet.

A védő: Mikor tegyek így „elévülési” kifogást?

— Majd a vádlottak kihallgatása után.

A bíró ismét fölveszi erre Heltay Ferenc panaszlottnak a kihallgatását.

— Igaz e, hogy ön egy kávéházi összejövételük alkalmával, amikor a Polónyi—Halmosafférről volt szó, ekként nyilatkozott: „Ha elég lenne Polónyival szemben a köztudat, nem lenne szükség bizonyítékra?”

Heltay: Komlós ur szerint ezt mondtam s ha ő állítja, bizonyára úgy is történt. Akkor mindenfelé a volt polgármester és Polónyi összeszótázásáról beszéltek, mi is azt pertraktáltuk a Vigadó kávéházban.

— Hát később, amikor egyszer Halmos lakására mentek, mondotta ön, hogy Ullmann igazgató megfizette Polónyit?

— Tessék felolvasni a sajtóvizsgálóbírónál tett vallomásomat. Akkor élénkebb emlékemben volt a dolog, amit tehát ott vallottam, mindenestre igaz.

— Most már nem emlékszik tehát rá?

— Ezt nem mondtam. Csak annyit, hogy az bizonyára helyes, amit akkor vallottam. Ezért kérem felolvasni . . .

— Nem olvashatom fel. Tessék élőszóval felelni a kérdésekre.

— Mig a felolvasás meg nem történik, addig erre a kérdésre megtagadom a választ.

— Kérem akkor arra a választát, kik voltak jelen a kérdéses alkalommal a kávéházban?

— Hüvös József és Rózsavölgyi alpolgármester mindenestre ott voltak.

A bíró ezután a másik vádlottnak, Komlós Ágostnak a kihallgatásába fogott.

Az elévülés.

Balász Elemér dr. ügyész kijelenti, hogy az elévülés kifogása aaptalan.

Polónyi Géza szintén aaptalannak mondja a kifogást, mert ő az elévülési időn belül szer-

zett tudomást a tanuk (most vádlottak) sértéseiről.

A bíróság kihallgatja Oroszi Géza ügyvédjelöltet, aki Polónyi Dezső irodájában dolgozik. Természetesen megerősíti Polónyi állításait.

A járásbíró azután az *elévülés kifogását elutasította*. E végzés ellen a vádlottak ügyvédje semmisségi panaszt jelentett be, mire a tárgyalást d. u. négy órára elhalasztották.

Négy órákor Benke járásbíró újból megnyitja a tárgyalást.

Darvai Fülöp dr. védő hosszabb beszédben kéri, hogy az ügyet a Lengyel—Polónyi esküdtészi tárgyalás elintézéséig tartsák függőben.

Az ügyész ellenzi az indítványt, mert ez a per semminemű kapcsolatban nem áll a Lengyel ügygyel. Kéri a tárgyalás folytatását és befejezését. A bizonyítékok mind kőznél vannak, ennél fogva nem látja szükségét a tárgyalás elhalasztásának.

A bíróság a védők előterjesztését *elutasította*, ami ellen azok semmisségi panaszt jelentettek be.

Darvai Fülöp dr., hosszabb beszédben az ügyész ellen fordul, aki őt és felét azzal gyanúsította, hogy el akarják huzni a tárgyalást. Ő kizárólag az igazság szempontjából kéri a tárgyalás elnapolását, mert nem lehet egy ilyen fontos perben ítéletet mondani, anélkül, hogy a védelem az aktákat teljesen komolyan áttanulmányozhatta volna.

Az ügyész ellenzi az elhalasztást, mert itt nemcsak két embernek, hanem egy harmadiknak becsületéről is van szó, aki követeli, hogy őt minél előbb tisztázzák a világ előtt.

A bíróság végzésileg elrendeli a tanuk kihallgatását, ami ellen a védők szintén semmisségi panasszal éltek.

A kihallgatott tanuk: *Hüvös József, Rózsavölgyi Manó dr. és Ballay Kálmán dr.* a per lényegére semmi jelentőset nem tudnak. A többi beidézett tanu közül sem *Vázsonyi Vilmos dr. sem Sándor Pál nem jelentek meg.*

Vázsonyi hosszabb beadványt intézett a bírósághoz, amelyben kijelenti, hogy nem jelenik meg mindaddig a tárgyaláson, míg őt erre nem kényszerítik, mert Polónyi Gézának, aki rágalmozási pert indított a tanuk ellen, hogy vallomásuk értékét ilyen agyafurt módon csökkentse és a Lengyel féle sajtóperben Lengyel Zoltán jogait kijátsza, nem akar segédkezni. Polónyi most kétségbeesve szorultságában sajtóügyének két tanuját és őt (Vázsonyit) is váddal zaklatja, e nyilvánvaló zaklatás ellen tehát mentelmi jogát veszi igénybe. Nem akar ezúttal Polónyinak azzal a vakmerőségével foglalkozni, hogy perben nem álló személyeket inzultusokkal, gyanúsításokkal mer illetni és bünszövegről beszél. Splényi Odön báró emléke egyelőre elegendő védelem az agyafurt, de époiy nevetséges ráfogások ellen.

Azután Polónyi Géza szólal föl röviden. Beszéde közben Lengyel Zoltán, aki az egész tárgyalás alatt az előszobában volt, harsányan bekiáltott a terembe:

— Velem nem mer szembezállni!

— Időközben a bíró, tekintettel arra, hogy Heltai Ferenc, az elsőrendű vádlott, rosszul lett és elhagyta a termet, tíz percre felfüggesztette a tárgyalást.

Izgalmas incidens.

A kitóduló hallgatóság köréből hirtelen sápadtan, magából kikelve rohan be Polónyi Dezső dr., Polónyi Géza fia és úgy kiáltott a bíró felé:

— Kérem, bíró ur, *kinn az előszobában egy szervezett, aljas, gaz, krakélerbanda működik és terrorizál bennünket. Tessék minket ezek ellen megvédeni!*

Az előszobában Lengyel Zoltán állott több ügyvéd társaságában.

A bíró lecsillapította az izgatott Polónyi Dezsőt, aki később *bocsánatot kért* hevessége miatt.

A bíró nyomban elrendelte a hallgatóság eltávolítását, de e rendelkezését később visszavonta és az előszobába a rend fenntartására rendőröket hivatott.

A kínos incidens a hallgatóság körében nagy izgalmat keltett.

Szünet után folytatták a tárgyalást, melynek során több összetűzés támadt Heltai és az ügyész között. Amikor a bíró kimondotta, hogy a halasztási kérelmet elutasítja, Heltai irónikus odaszólt.

— Hát kérem, mondja ki mindiárt az ítéletet is!

Az ügyész tiltakozik az ilyen megjegyzések ellen és kéri a bíróságot, hogy utasítsa rendre Heltait.

Benke dr. Heltait *rendreutasítja*.

Azután felolvassák több tanu vallomását, amelyből kiténik, hogy *Ullmann tényleg tárgyalt* Polónyival, de arról, hogy Polónyinak pénzt adott volna, nincs bizonyíték a vallomásokban.

Egy Bécsből küldött német nyelvű levél fordítása alkalmával lényeges hiba történt, ami újabb incidensre adott okot. A magyar fordításban ugyanis az állott, hogy a Dana gőzhajózási társaság 1905. évi mérlegében tényleg van egy olyan tétel, hogy: *tízezer forint közbenjárás címén hajóvételeknél.*

Mikor ezt felolvassák, Heltai izgatottan ugrik fel és kijelenti, hogy itt *hamisítás történt*, mert a német levélben, az eredeti kéziratban *nem az 1905.*, hanem az 1895. évről van szó. (Ez az időpont összeesik a perbeli állítások terminusával.)

Heltai később újból megjegyzést tesz az ügyész ellen, mire Balás dr. indulatosan fel pattan helyéről és kéri a bírót, hogy védje meg őt az elsőrendű vádlott invektíváival szemben. Ami pedig Heltainak azon előbb tett irónikus megjegyzését illeti, amelyet a bíróság ellen tett, azt javasolja, hogy a bíróság tegye át a vonatkozó gyorsírási jegyzőkönyvet a kir. ügyészséghez a további megtorló lépések megtétele céljából.

Darvai Fülöp dr. újból kéri, hogy az iratok áttanulmányozása végett a tárgyalás hétfőre halasztassák.

Az ügyész a kérelem teljesítését ellenzi s inkább eláll a lapok felolvasásától, de ha kell, *reggelig is hajlandó tárgyalni.*

Most feszült érdeklődés közepette Polónyi Géza szólal fel és ünnepélyes hangon a következő nyilatkozatot teszi:

— Heltai Ferenc elsőrendű vádlott azt állítja, hogy ő rég óta tudta azt a dolgot, amely állítólag köztöm és Ullmann között történt. Kijelentem, hogy ez *nem igaz*. Heltai ezt a rágalmat csak *bosszúból koholta*, azért, mert tudomása van arról, hogy én, mikor igazságügy-miniszter voltam, Heltai ügyében a kereskedelemügyi miniszterhez egy korszakalkotó történelmi jelentőséggel bíró véleményt nyújtottam be, amelynek az iratokhoz való csatolását kérem.

Darvai dr. kijelenti, hogy Heltainak Polónyi ezen véleményadásáról mindaddig, míg ő (Darvai) ezt neki értesére nem adta, soha tudomása sem volt.

Heltai Ferenc: Kijelentem és esküvel is hajlandó vagyok ezt megerősíteni, hogy nekem Polónyi e korszakalkotó, történelmi jelentőséggel bíró, az én személyemet is illető jogi véleményéről a múlt hélig tudomásom egyáltalában nem volt. Ennél fogva Polónyi azon állítása, hogy én e vádat ellene csak bo-

szúból koholtam, *gazért*, mert azt a véleményt ellenem benyújtotta — *szemen szedett valót-lanság.*

A bíróság ezután a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította és a védő kérelméhez képest a tárgyalás folytatását hétfő d. e. tíz órára tűzte ki, amikor a perbeszédre kerül a sor.

A tárgyalás este kilenc órákor ért véget.

Uj városatyák VII.

Szathmáry Károly.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A *vasgyáros*, színmű. Este: *Boccaccio*, operette. (Bérlét B.)
Hétfő: *Aida*, opera. F. dorné Aranka vendégfőléptével. (Bérlét C.)
Kedd: *Aida*, opera. F. dorné Aranka vendégfőléptével. (Bérlét A.)
Szerda: Az *államtitkár ur*, vigjáték. Lippichné Zikó Irma vendégfőléptével. (Bérlét B.)
Csütörtök: *Josette kisasszony a feleségem*, vigjáték. (Bérlét C.)
Péntek: *Varázskeringő*, operette. Bemutató előadás. (Bérlét A.)
Szombat: *Varázskeringő*, operette. (Bérlét B.)

* A hét játérendje. Vendégszereplésekkel járó érdekességek, kitűnő reprizek és a *Varázskeringő* bemutatója dominálják az e heti színházi műsort. Hétfőn, kedden az *Aida* opera megy. *F. dorné Arankával*, az Operaház kitűnő művésznőjével *Amnerisz* szerepében. Szerdán egy aradi urhölgynek, *L. Zikó Imának* első debütje lesz a színpadon, az *Államtitkár ur* fő női szerepében mutatkozik be. Csütörtökön a nagy sikert aratott francia vigjátékot: *Josette kisasszony a feleségem*-et adják, amelyben ugyan csak elsőrangú a szereposztás. Pénteken aztán nagy estélye lesz az aradi színháznak. Bemutatóra kerül *Strausz Oskárnak* a fővárosban is óriási sikert aratott gyönyörű operettje: a *Varázskeringő*, amelynek próbáit már be is fejezte a színház énekes társulata. Holnap, vasárnap délután a *Vasgyáros* színmű, este pedig a mai reprizen osztatlan tetszést aratott *Boccaccio* t ismétlik meg.

* Az aradi filharmonikus hangversenynek hírneve már messze terjedt, eljutott azokba a szomszédos nagy városokba is, hol szimfonikus zenét nem élvezhetnek. Ezekből a vár sokból sok levél érkezett a filharmoniai egyesület elnökségéhez, melyekben a *december 15-iki* második filharmonikus hangverseny műsora iránt ér-

deklódnak és egyben eljövételüket is bejelentik. Lassanként ily módon az aradi filharmonikus hangversenyek az ország egy része zenei élvezetének központjává válhatnak majd. A második hangverseny különben tényleg magas színvonalon fog állani, nemcsak Beethoven fenséges remekműve, az „Eroica” szimfóniának előadása, hanem a műsor többi számai révén is. A részletes műsort nemsokára nyilvánosságra hozzák a filharmonikusok.

* **Bocaccio Ducara** a Uránia színház megnyitására a szüfölszigetig telt nézőtér gyönyörködött a Bocaccio-ban, ebben a kiváló operetben, melynek repríze különben bizonyult, mint a legtöbb új operette. Nagyon jó előadásban került színre a Bocaccio. *Kállay Jolán* pajzán jókedvvel játszott és mindenkit elbájoszt gyönyörű énekével. *Wlassák Vera* ma operetben ugyanaz a nagystilű énekesnő, aki operákban és a közönség egész estén át ünnepelte. *Leövey* pompás kedvvel állandó derűségben tartotta a publikumot. Sokat tapsolt a közönség *Ladislavynak*, *Hunyadynak*, *Zalay Margitnak*. A Bocaccio felelevenítése szerencsés gondolat volt, mert sokkal többet ér egy régi jó darab, mint tíz új, de rossz operett. *H. G.*

* **Dohnányi** a rokonszenves, nagy zongora művész hangversenyét ma d. u. 5 órakor a „Fehér Kereszt” nagytermében tartja. A kitűnő Bösendorfer féle hangverseny zongorá, melyen Dohnányi játszott, fig. kizárólag a célra hozatták Bécsből Aradra. A jegyeket már csak a pénz áránál lehet kiváltani.

* **Uránia színház** Simonyi utca 1. Szabadság tér mellett. 1907. december hé 1-én vasárnap. Műsor: Három helyett, kacagató kép. Löverseny-csalók, természet utáni felvétel. Gyermek rablóbanda, szenzációs kép. Egy kéz drámája, párisi életkép. Aki nem tud meghalni, komikus. Minden kezdet nélkül, realiztikus életkép. Megszökött kocsi, kacagató kép. A csempész kutyája, természet utáni felvétel. A pékfiu tragédiája, olasz dráma. A zene hatalma, kacagató bohózat. Libák, természet utáni felvétel. A faun, színes varázskép. Ihez és Antonió, humoros kép. Egyiptom, természet utáni felvételek a gulák hazájából. Előadás kezdete délután 3 órakor.

* **Budapestől Velencéig.** Sajnálattal tapasztaljuk, hogy még mindig sokkal több magyar ember járja a külföldet, mint ahogy a mi viszonyaink között kívánatos. Nevezetesen „La bella Venezia” bátran csatolható Magyarországhoz, ha a Lidón és a Márkus-téren elhangzó magyar társalgások után akarnánk itélni. Es ha már kénytelenek vagyunk elnézni, hogy a magyar pénz idegen vendéglátók kávézóik, fürdőszék és mindenféle más üzletmek zsebébe csurogjon, szinte felázadt a vérük, amikor azt látjuk, hogy német utikönyvekre százszázalékos dobznak ki a magyar utazók, fürdőzők, turisták. Miért kell a Baudeckereket, Meyereket, Worleket, Gfelseket és a többi német kiadó urakat hizlalnunk? Nyomoroságosan szegény a mi utikönyv-irodalmunk. Államilag kellene segíteni azokat a merész vállalkozókat, akik a világhírű cégekkel versenyre kelnek. Pályázatot kellene hirdetni jó utikalauzokra. Ilyen körülmények között örömmel üdvözljük Walkó Lászlót, a képviselőház szerényen díjazott hivataltát, ezt a teljes sen vagyontalan álmódosztót, aki fejébe vette, hogy a tátongó hézagok egyikét el fogja tüntetni a évek ernyedetlen munkáját nem sajnálva, ezeket fordít egy teljesen hívós, megbízható, hü utikönyv megírására, kiadására. Azt az utirányt választotta amelyet legjobban ismer, amelyért legjobban rajong s amelyet a legtöbbben tapasztalnak: Budapestől Velencéig. E vállalkozás sikere minden várakozást, még talán a szerzőjét is meghaladta. Walkó László többet adott, mint ahogy eleinte tervezte s mint az ismert utikönyvek adni szoktak. Budapestől Velencéig nem száraz utmutatás és fásasztó adathalmaz segítségével vezet el, hanem állomásról állomásra minden figyelemreméltó ponton feltárja az elrejtett zugokat, s lelkesedésének bűvös lámpájával rávilágít a regényes szép helyekre, a természet szép csodáira, az örökbeesü műemlékekre. S ahol azt hiszi, hogy tolla nem elég meggyőző, ott segítségül hívja a sokszorosított művészetet, s több mint száz pompás képet vegyít a szöveg közé. A gyönyörű kiállítású könyv közel ötszáz oldalra terjed, s finom papírosan, elegáns olivzöld vászonkötéssel ékeskedik. Bolti ára 4 korona; a szerzőnél (Budapest, V., Országház) azonban 3 koronáért kapható.

Inkompatibilitás a város bizottságában.

Müller Károly nyilatkozata.

A városatyák jelölése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

A november 17-én tartott törvényhatósági bizottsági tagválasztások *hétfőn jogerőre emelkednek*. Valószínűleg már kedden igazolni fogják az új városatyákat, akiknek mandátuma tudvalevően január elsejével kezdődik.

Az új törvényhatóság működésének első fontosabb mozzanata, hogy annak tagjait *bizottságokba* osztják be. Ez a dolog ezuttal annál több figyelmet érdemel, mert nemcsak az új városatyákat kell bizottságokba osztani, de az *összes bizottságok mandátuma lejárt*, s így a régi tagokat most újra be kell a bizottságokba választani.

A városatyáknak bizottságokba osztása körül Müller Károly országgyűlési képviselő, az aradi függetlenségi párt elnöke legközelebb *értekezletre hívja össze* a törvényhatósági bizottság tagjait.

Az *Aradi Közlöny* egy munkatársa a bizottságok alakítása ügyében beszélgetést folytatott Müller Károlylyal, aki nagy érdekességű nyilatkozatokat tett azon szempontokra nézve, amelyek a bizottságok újjáalakításánál a város érdekében követendők.

— Való, hogy a törvényhatósági bizottság tagjait legközelebb az egyes bizottságokba leendő jelölés céljából össze fogom hívni. Ezen értekezleten ki fogom fejteni, hogy az egyes bizottságokba olyanokat válasszunk be, akiket ott működésükben *más, mint a város érdeke nem irányít*. Nevezetesen azt tartom szükségesnek, hogy az olyan törvényhatósági bizottsági tagok, akik a város érdekeivel szemben állást foglalnak, *ne kerüljenek be olyan bizottságokba*, amelyekben a város illető érdekéről szó van. Például semmiképp se helyeselhető, hogy a mikor valaki a város ellen pert folytat, az részt vehessen a *jogügyi* bizottság ülésein, ahol a város álláspontjának összes gyöngéi föltárulnak előtte. Az ügyvéd városatyákkal még tovább mennék. Azok, akik belekerülnek egyes bizottságokba, ne vállalják el az olyan ügyek képviselőtét, amelyekben az illető bizottság dönt. Ilyenre van alkalom, hogy konkrét dolgokat mondjak, *a közigazgatási bizottságban és az árvaszékben*. Ha a bizottságok valamely tagja a bizottság döntése elé kerülő valamely ügyben képviselőtét vállal, s a tanácskozáson részt vesz, — *az ügyvéd és bíró egy személyben*. Igaz, hogy ezt ki lehet játszani, mert az illető mással szignáltatja az aktát, de én azt hiszem, a nagy közönség bir annyi érzékkel, hogy megítélje, ki vállalja magára, nem egész önzetlenül az ilyen ügyek titkos támogatását.

— Az egyes kerületekben tartott jelölő értekezleteken, majdnem mindenütt az a hangulat is kifejezést nyert, hogy

„nem kell ügyvéd.”. Ez az általánosító felfogás olyan tapasztalatokból eredt, a melyeknél a törvényhatósági bizottsági tagok a polgárság bizalmát saját céljaikra kamatoztatták. Nem akarok arról beszélni, mennyire alaposak voltak ezek a tapasztalatok, de az bizonyos, hogy ha az előbb kifejtett szempontok a bizottságban érvényesülni fognak, ezek a felfogások megszűnnek, s ez az ügyvédség presztizsének is használható. Én magam már huszonnyolc éve vagyok ügyvéd, de sohase vállaltam olyan ügyet, amelyet valamely városi bizottság intézett el, olyan, amelynek én is tagja voltam.

— De nemcsak az ügyvéd-városatyákról és nemcsak az említett bizottságokról van szó. Meg kell akadályozni azt is, hogy olyan *vállalkozók és bérlők*, akik a várossal szerződéses viszonyban vannak, érdekeiket törvényhatósági bizottsági tagokkal képviseltethessék. Ne kaphasson valaki munkát vagy bérletet, annak a révén, hogy valamely városatyá a protektora. Ha pedig a város valamely szállítója a törvényhatóságnak tagja, az *semmiestre se lehessen olyan bizottságnak tagja, amely a szállított munkát átveszi*. Magától értetődik az is, hogy a szünügyi bizottságnak ne lehessen tagja olyan valaki, aki a szünigazgatóval érdekösszeköttetésben van. Az ilyen persze mindig szívesen megszavazza a helyátrak fölemelését.

— Azelőtt — folytatta — a városnak olyan szabályzata volt, amely szerint a várossal szerződésben álló vállalkozó vagy bérlő *nem lehetett a törvényhatósági bizottság tagja*. Ezt a nézetem szerint helyes intézkedést hatályon kívül helyezték. Ha már ezt nem állítjuk vissza, legalább óvjuk meg és érvényesítsük azt az elvet, hogy a törvényhatósági bizottságban és annak albizottságaiban senki magánérdekeket ne védhessen, hanem egyesegyedül a városnak mindenek fölé rendelt érdeke diadalmaskodjék.

— Az összehívandó értekezleten — így fejezte be Müller Károly — oda fogok hatni, hogy a bizottságokba való jelölés ezen szempontok alapján történjék s ha ez megtörténik, úgy a bizottságok megalkotása ezen jelölés szerint történjék. Ha ez megtörténik, a közönség több bizalommal fogja kísérni a törvényhatóságnak és albizottságainak működését és meggyőződés, hogy a törvényhatósági bizottsági tagoknak is, mandátumok lejártával, sokkal könnyebb lesz annak megújítását biztosítani.

Még azt akarom javasolni, hogy a város januárban ne második, hanem az *első szerdán tartsa rendes havi közgyűlését*, amelyen a bizottságok is újjáalakulnak. Így kikerülhet az a zavar, amely a közigazgatási bizottság működésében be szo-

kott állani, hogy tudnillik a bizottságnak január 7-én tartandó ülése nem határozatképes, mert a régi tagok mandátuma lejárt, az újak pedig még nincsenek megválasztva.

A JÓTÉKONY TEA.

*

A létért való küzdelemben talán az elhagyott, beteg özvegy nők azok, kik a legkevesebb készütséggel néznek szemébe az életnek, s így legnehezebben jutnak a falat kenyérhez.

A fizikai nélkülözés két szörnye, az éhség és a hideg az ő ajtajukon találja meg először a hozzájuk vezető utat. Pedig ez a két nagy ur fájdalmat vált ki az emberből. A jólét minimális követelménye, hogy a gyomor ne korogjon s hogy az ember tagjait ne gémberítse meg a hideg. Azoknak, kik talán gondoktól terhelten küzdek is végig az életet, fogalmunk sincs róla, hogy hány embertársuk áll halvány arcra, beesett szemekkel, készületlenül a legnagyobb nyomorral szemben. Ha csak egyszer is alkalma nyílna sokaknak az orvosok módjára betekinteni a szűkölködők odunak nevezett lakásába, elborzadnának. Akárhányszor pusztá szalma a butorzat, egy rozszant asztal, néhány töredezett csupor már fényűzést jelent. Ha tudnák, hogy nem megindításra szánt mese, de szomorú tény hogy szokszor a megélhetést biztosító pusztá száraz kenyeret és nélkülözik.

Elszomorító látvány, mikor dideregve nyújtja ki kezét a koldus, hogy hulladékért könyörödjön a jólakottaktól, de még szomorubb, mikor az ember egy ily oduban elcsenevezedett beteget lát, kinek nem elég a szenvedés a sötét nyirkos levegőben, de el kell viselnie a legdurvább éhség kínjait is. A jótékony egyletek védasszonyainak, kik maguk osztják az alamizsnát, akárhányszor része van ily látványokban. Az állam nem rendelkezik elég eszközei, hogy a nyomort megszüntesse, a társadalomra hárulnak a kötelesség, hogy megvédje a maga szűkölködőit.

Amikor a jótékony egyletek a reklám nagydobját szolgáltadják meg, hogy mennél több jövedelmük legyen, szinte látom a sötétből előcsillogni az inségeskedők fáradt szemét. Összegyűlik e elég pénz, jut-e fára, kenyérre, házbérre. Egyformán lesz elosztva mindenik között a segély, az alamizsna kevés, ők pedig oly sokan vannak.

A szegények egyik legnagyobb jótévője a Karnevál. Előbb érkezik az idén, az ő jegyében indul meg a téli mulatságok szozata. Entrée a polgári jótékony nőegylet teája, folytatója a tavalyi kedvelt teadélutánok sorozatának, amelyeken oly kellemesen szórakozott az elmúlt évben Arad város közönsége.

Alapelve a rendezőknek, hogy dacára a jótékony célnak, az általános drágaságban, mely egyformán nehezedik minden társadalmi osztályra, ne sarkolja meg nagyon a közönséget. A belépti díj, mint más években, az idén is csak 2 korona. Az adakozás e módja, mely egészében jelentős segédelmet nyújt, az egyestől pedig nem követel nagy áldozatot, mindinkább népszerűvé válik.

Az egylet védasszonyai, élükön özv. Purgly Lajosné, a buzgó és fáradhatatlan fővédasszonyával, nagy reménységgel néznek a vasárnapi tea elé. Az érdeklődés városzerte nagy s ha olyan látogatott is lesz, mint amilyenek ígérkezik, meglehetnek elégedve az eredménnyel. E zsurok mindinkább népessé s népszerűvé, mindinkább kedélyessé és nélkülözhetetlenebbé válnak Arad társadalmára. Nemcsak a jelentős anyagi eredmény okozta ezt, de az erkölcsi siker is, melyet a közönség szórakoztatásával eddig elért.

A toilettek megállapítása nem okoz gondot, mert egy csinos blouse vagy látogatási ruha is megfelel. Egy csésze tea mellett gyönyörködni a katonazene precíz játékában, találkozni az ismerősökkel, szórakozni a tarka színes képen, mit a sok szép asszony

és leány látványa nyújt, gyorsan mulóvá s kellemes emléküvé varázsolja az ott töltött órákat. Ehhez járul a tudat, hogy minden csésze tea egy-egy kis pléh kályhában gyújt tüzet, hogy a láng, mely a szegényes szobában fellobog s barátságos meleget áraszt, a szeretet lángja, mely könyörületről, szánalomról, mélységes emberszeretetről beszél, amint védelmezőleg tárja ki szárnyait az elhagyottak fölött.

Darányi Jánosné.

TANÜGY.

(—) A polgári leányiskola magánvizsgál. A polgári leányiskolában a karácsonyi időszak magánvizsgálatát december hó 21 és 23 án tartják meg. Folyamodványok december hó 5-éig fogadtatnak el.

Mozimegnyitás.

Egy prólóg története.

A legfiatalabb színház.

Arad, november 30.

Irjunk előbb a moziban elhangzott prólógusról egy prólógust. Meg fogja bocsátani a nyájas olvasó, hogy a szereplők között csak egy bájos asszony van, a többi három újságíró.

Tegnap este történt, ugy hét óra tájban, hogy e lap színházi rovatából közismert H. G., teljes néven Horovitz Gusztáv, a legujabb színház direktora, boszusan ütött a homlokára:

— Hopp, a prólógust elfelejtettem!

Mert az agilis direktor mindenre gondolt, csak arra nem, hogy a kőszínházakat valami vers fével szokás megnyitni, amely köznyelven prólógusnak nevezetik. Sebaj, még nem késő. És a mozi direktora lélekszakadva rohant Faragó Rezsőhöz, a kitűnő városatyá, poétához:

— Mester, az istenért egy prólógust!

— Azonnal; — hangzott a válasz — és kitűnő újságíró kollégánk nyomában leült íróasztalához. Az előtte fekvő kutyanyelv csakhamar sü ü fekete sorokkal telt meg. A mozi agilis fiatal direktora e közben örömláptekben sétált fel és alá:

— Bravó, a negyedrésze már megvan . . . Kitűnő, a fele már meg van . . . Nagyszerű, az egész meg van . . . Kezeit csókolom drága mester . . . Adja ide kérem . . .

És átakarta venni a prólógust . . . de oh egek! Mi ez? Ez a prólógus?

— Pardon — szolt ekkor Faragó Rezső — szórakozottságból prólógus helyett vezércikket írtam.

— Hamar küldjék fel Lóvey urat, a tördelőt! — kiáltotta elsápadva a mozi direktora.

— Talán ő írja meg a prólógust?

— Nem, hanem tördelni akarom a kezeimet.

Denikve nagy baj vala a prólógus körül, de hogy mégis megszületett, az egy másik kartársunknak, Ferke Ágostnak köszönhető, aki viszont időközben egy komoly cikk írásához fogott hozzá, de — szintén szórakozottságból — véletlenül mozi prólógust írt. Már most ki szavalja el? Ki más, gondolta a mozi agilis direktora — mint Zsó Ilma asszony, a jövő színésznője, akiről máris olyan hírek keringenek, hogy egyszeri olvasásra mindent megtanul. Be is kopogtatott, habár kissé félénken, mert hát őszintén szólva, némi vakmerőség kell ahhoz, hogy valakit huszonnégy óra alatt betanulásra és elmondásra kérjenek fel. De nem azért színész-vér a szép asszony, hogy az efajta vakmerő kérdést visszautasítsa. Ha talán öt perccel az előadás előtt kérték volna fel, akkor is elvállalja, ami határozottan nem közönséges temperamentumra vall.

*

Most pedig térjünk rá a mozira. A Simonyi utcában este nyolc óra felé négy hatalmas izzólámpa gyul ki. Kissé félénken égne eleinte, mintha őket is elfogná a lámpaláz, később azonban annyira megemberelik magukat, hogy mellettük még a leg

öregebb izzólámpák is szégyenkezve pirulhatnak el. És csodás fényben tündöklök az Uránia színház, amelyen szintén a fiatalság üdesége ömlik el, mintha csak tegnap került volna ki a kőművesek kalapácsa alól, pedig hatnál is több X nyomja már a falait. De néhány rövid hét alatt szép és kacér köntösbe öltöztették, kisminkelték, akárcsak egy hervadt kokottot s most olyan, mint egy ma született palota, amelyre minden szem csodálkozva néz. A homlokzatról bájosan mosolyog a mozi frissen festett muzsája és vigan üdvözli a befelé tóduló közönséget. Az estnek különben „mozi theatre perée” jellege van. Meghívták Arad előkelő társadalmát, amely tömegesen jelenik meg és lehetőleg a hátsó sorokat igyekszik elfoglalni a csinos és izléses teremben, miután a mozi főleg abban különbözik más színházaktól, hogy itt az utolsó sor a legjobb. Persze vannak még egynémely különbségek, amelyeknek főleg Horovitz Gusztáv, a mozidirektor örül. Az ő hatalmas, több ezer személyre rugó társulata, amely kitűnő játszóképeségeivel bizonyára el fogja ragadni a közönséget, nappal olyan igénytelen, mint a templom egere. A mozi társulatban nincsenek kulissza intrikák, pofozkodások és egyéb kellemetlen incidensek, nincs féltékenység, gázi irigység, mint például a főváros köz és magán-színházaiban. Itt két primadonna is kitűnően megfér egymás mellett, sőt talán még gratulálnak is egymás sikereihez. Kitűnő, de amellet csendes társulat ez. Az orosz nagyherceg, akit a nihilisták a kellő formalitás között a levegőbe röptének, diszkrétan és eőgánsan játsza meg szerepét, de azért nagyon csendes fiú, akivel nem sok baja lesz a direktornak. És ilyenek a mozi színház összes szereplői. Nem rekednek be, nem betegednek meg, nem mondják le az előadást, mint a divatos színész nagyságok, sőt még előleget sem kérnek, nagy öröme a mozi direktornak, aki ma szmokingosan sűrű forog és fogadja a meghívott vendégeket.

Nyolc órakor már nagyon megtelik a tágas színház. Kezdetét veheti a premiér. Elegáns fekete utcai toaletten, kalappal a fején lép az elkészített pódiumra Zsó Ilma asszony, hogy elszavalja Ferke Ágost hírlapíró társunknak ötletes prólógusát. Bizony az idő rövidsége miatt nem tanulhatta meg teljesen, ezért rézint olvassa. De hiszen nem ez a fő, hanem az, hogy miképpen mondja el. Kellemes csengő hangja betölti a tágas helyiséget, akcentusa tiszta, kedvesen, bájosan, mondja el a sikerült költeményt. Zúgó taps jutalmazza a kitűnő szavaltat. Mintha valóságos színházban volnánk, többször is kihívják Zsó Ilmát, a mozi direktora pedig hatalmas csokrot nyújt át neki.

Néhány másodpernyi szünet és Horovitz Gusztáv lép a pódiumra, hogy üdvözölje a közönséget. Ötletesen cseveg, mint egy hivatásos kabarékonferenciér. Vázolja a mozi rövid történetét, majd pedig rátér a tulajdonképeni tárgyra: lássuk a képeket!

A villanykörték kialusznak, a színház elsötétül, fönn az emeleten működésbe lép a vetítómester és a gépész és a fehér vásznon megelevenednek a mozi társulat tagjai. Az első kép izgalmas jelenetet mutat be: a löverseny sportból van kiszakítva, valósággal izgató dráma. Majd egy oktató kép következik: Egyiptomi képek. Azután egy mozi bohózat. A közönség konstatálhatja, hogy a képek kitűnőek, nem vibrálnak, nem rontják a szemet. Egy csomó érdekes, Aradon még nem látott kép és véget ér a premiér. Holnap pedig a nagy nyilvánosság számára nyílik meg az Uránia, amely bizonyára szép és telt házakat fog látni, mert műsora megérdemli ezt. Holnap pedig tudni fog a különböző rendű és rangú közönség, ki a huszfilléres helyre, ki az egy koronásra . . . Vig élet lesz a moziban, amelynél tetszelősebb, impezansabb még a fővárosban is csak kettő van. A vidéken a miénk a legszebb mozi. „Ez is valami”, írta a múlt hét egyik krónikájában egy fiatal aradi író. Igaza van: ez is valami.

HIREK.

Gyerünk tovább...

Arad, november 30

A legújabb politikai szálló ígé. Csinálta: Wekerle Sándor miniszterelnök. A mai ülésen tudniillik ellenzéki beszéd hangzott a képviselőházban. Hát ez a kellemetlen dolog az utóbbi időben elég sűrűen esik. Hock János után Farkasházy, ma meg Sándor Pál. És a mai beszéd alatt a miniszterelnök azt mondta: Gyerünk tovább! Ezzel nem érdemes komolyan foglalkozni!...

Hát hiszen az érthető, hogy Wekerle tovább szeretne menni. Legalább odáig, amíg az egyszakaszost szentesítés végett Bécsbe szállíthatja. És ez is olyan kinosan megy, s már-már előtérbe tolja azt a borzasztó lehetőséget, hogy ez karácsonyig nem lesz meg. És érthető Wekerle türelmetlensége, amely tegnap is jellemző formában talált kifejezést. Farkasházy beszéde után a folyosón után azt mondta a képviselőnek: „Te — semmi vagy!...”

Nem a mi dologunk, hogy azt vitassuk, valami-e, vagy semmi Farkasházy Zsigmond. Azt se mérlegeljük, hogy a lipótvárosi képviselő, a kereskedők vezérének mai beszéde olyan volt-e, hogy azzal igazán lehetetlen volt komolyan foglalkozni. Mi egyszerűen azt érezzük, hogy a miniszterelnöknek ezen apró kifakadásai szörnyen lebecsülik a népképviselőket, sőt magának a parlamentnek is a jelentőségét. Mert az egyszerű magánember mondhatja, hogy az, akit egy kerület alkotmányos formák között megválasztott, semmi — és valamelyik apró közbeszónok közbevághatta, hogy az ellenzék-beszéddel nem érdemes komolyan foglalkozni, — de a miniszterelnöknek ilyen nem szabad mondani. Elvégre a méltóság is kötelezi a miniszterelnöknek kell legjobban tiszteletben tartani az ellenvéleményeket.

Gyerünk tovább... Már ezután, úgy látszik, így lesz. A miniszterelnökök azelőtt vitatkoztak az ellenzéki szónokokkal, most kurtán gorombászkodnak. S ez most mintha stilszerű is volna. A nagy törvényeket összevonják egyszakaszosokba, a tárgyilagos, de hosszú replikákat pedig egy huszáros mondásba.

A reklámbankó.

Arad, november 30.

Még mindig akadnak olyan tudatlanok, akik nem képesek megkülönböztetni a százkoronás bankjegyet az u. n. reklámbankjegyektől és felülnek az ügyes szédelőknél. Most egy szegény gáji parasztasszonyt csapott be egy urlas külsejű szélhámos.

Upre Györgyné gáji parasztasszony a pénteki hetivár alkalmával bejött Aradra és kisebb nagyobb bevásárlásokat tett Dolga végzetével k ment az állomásra és ott egy padra ülve számolgatta megmaradt pénzét.

E közben egy urlasan öltözött férfi közelített feléje és arra kérte, hogy váltson fel neki egy százkoronás bankjegyet.

Az asszony örült, hogy a sok apróbb pénztől, a forintoktól és koronáktól megszabadul,

átvette a bankjegyet és ezüstpénzt adott érte. Az idegen megköszönve az asszony szívességét, eltávozott. Oprené pedig zsebkendőjébe kötötte a százkoronást és hazament.

Ma újból bejött az asszony a városba és egy fűszerkereskedésben vásárolt egyetmást. Tartozását a százkoronásból akarta kifizetni. Ekkor derült csak ki, hogy a papírpénz hamis és nem egyéb közönséges reklámbankjegynél. Az asszony sírva ment a rendőrségre, ahol jelentést tett az ismeretlen csaló ellen.

Andrássy a nemzeti bankról.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 30.

A képviselőház folyosóján ma délelőtt Andrássy belügyminiszter egy különböző pártállású képviselőkből álló nagyobb csoport előtt, amelyben ott voltak Farkasházy Zsigmond, Szappanos István, Nagy György, Bozóky Árpád stb., a nemzeti bankról érdekes nyilatkozatot tett.

Farkasházy panaszkodott Wekerle miniszterelnöknek tegnapi illojális eljárásáról, majd a nemzeti bankra terelődött a beszélgetés, amelyben a belügyminiszter is részt vett és ezeket mondta:

— A kormány tagjai a bankkérdést csupán célszerűségi kérdésnek tekintik, akár a hatvanhetes, akár a pegyvennyolcas miniszterek. A maga részéről a mai viszonyok között nem tartja lehetségesnek az önálló jegybank felállítását, hét-nyolc év múlva azonban talán megtörténhetik.

Szóba került azután, hogy a Neue Freie Presse egyik legutóbbi száma teljesen hasonló értelemben nyilatkozott a nemzeti bankról, azt állítván, hogy a magyar kormány nem akarja a nemzeti bankot, amelynek megvalósítását csak célszerűségi szempontból halasztották el.

A kormánynak imputált ezen állásfoglalás miatt, amelyet ma Andrássy nyilatkozata is megerősített, Bánffy Dezső báró hétfőn interpellációt terjeszt be.

— Az Aradi Közlöny nagy naptára. Javában nyomják már azt a hatalmas, vastag kötetet, amelyet az Aradi Közlöny minden karácsonykor ajándékképpen ad előfizetőinek. A munkás kezek egész csapatja fáradozik azon, hogy a naptár idejekorán elkészüljön s az előfizetők kezebe jusson. Ez a könyv nemcsak nélkülözhetetlen cím-tár, amelynek használatára minden hivatal, minden magánember naponta reá van utalva, de minden fővárosi lap naptáránál dusabb szépirodalmi részt is tartalmaz. A legnagyobb rész aradi vonatkozású képek, melyek a naptárt tartják, még értékesebbé teszik ezt a díszmű-számba menő könyvet, amelynek címtári részét Boros János, szépirodalmi részét pedig Kaszab Géza szerkesztette.

— Szabó Miklós temetése. Budapesti tudósítónk jelenti: Szabó Miklóst, a Kuria volt elnökét ma délután temették a Kuria előcsarnokából. A rendkívül nagyszámban megjelent közönség sorában ott voltak: Apponyi, Darányi és Günther miniszterek, több államtitkár, sok képviselő, a bírói kar kitűnőségei, és még számos előkelőség. Az egyházi szertartást Várady Árpád címzetes püspök végezte.

— Wekerle Bécsben. Budapesti tudósítónk jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután 5 órakor Bécsbe utazott, ahol a kiegyezés ügyében a szakminiszterekkel értekezik.

— Bombamerénylet. Pétervárról jelentik: Egy pétervári nagy áruházba ma délelőtt nihilista merénylők bombát vetettek. A bomba óriási erővel robbant fel és leszakította az áruház mennyezetét. A számos sebesültnek az ambulancia nyújtott első segélyt. Ezek között volt az üzlet több alkalmazottja, husz vevő és a rendőrfőnök, ki ellen a merényletet elkövették s aki a bombarobbanás következtében elvesztette balszemét és jobb lábát is valószínűleg amputálni kell. A leszakadt mennyezet romjait a tűzoltóság takarította el, közben ráakadtak négy rendőr és több vevő teljesen szétroncsolt holttestére.

— Pogány Móric felolvasása a Kölcsey-egyesületben. A Kölcsey-egyesület felolvasásainak népszerűsége növekedni fog december 7-ikén. Országos nevű, érdekes ember, aki mint egy bájos leány vőlegénye néhány hét óta behódolt aradi, érdekes, széles társadalmi köröket izgató tárgyról fog szabad előadást tartani. Pogány Móric budapesti építőművész a halottégetésről és a krematoriumokról fog beszélni. Előadásának illusztrálásául szokot a szép képeket fogja felhasználni, melyekkel Budapesten a főrendiházban tartott előadását olyan szenzációs hatásúvá tette. Pogány művészegyénisége országosan ismert, amióta krematorium tervével pályadíjat nyert. A halotthamvasztásnak valóságos agitáló apostola, de telivér művész lévén, első sorban esztetikai szempontból, azért a komor című tárgy előadásában esztetikai gyönyörűségek forrása. A halott hamvasztásnak vannak olyan rajongói, mint Jászai Mari, vannak tüzes ellenzői, Pogány Móric előadásainak csak tapeolói voltak.

— Osztrák horvátok — magyar horvátok. Budapesti tudósítónk jelenti: A Reichsrath horvát képviselői közül négyen ma Budapestre érkeztek és délután tanácskozást folytattak a magyar parlamenti horvát képviselőkkel a kiegyezési javaslatok elleni egyöntetű eljárás megbeszélése céljából. A konferencia folyamán határozatot nem hoztak, de konstataáltak, hogy mindkét parlament horvát tagjai között a kiegyezési javaslatokkal szemben teljes szolidaritás áll fenn.

— Feilitzsch és a szabadkőművesek A kolozsvári Ellenzék írja: Biztos és pozitív forrásból arról értesülünk, hogy Feilitzsch Artur báró volt darabont-minisztert a kolozsvári szabadkőműves páholyból kigolyózták. A kigolyózásnak egyszerűbb formáját használták vele szemben, a mennyiben a páholy elnöksége levelet irt neki, amelyben arra kéri, hogy a páholyt látogatásával többé ne szerencsétlense.

— A hatósági mézártszék Lőcs Rezső gazdasági tanácsos annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy ő nem foglalt határozottan állást a hatósági mézártszék felállítására ellen. Tény ugyan, hogy tudósítónk előtt tegnap csupán azt jelentette ki, hogy a hatósági mézártszék mellőzését hozta javaslatba a polgármesternek, de javaslatában hozzátette, hogy egy esetleges próbaválgatással lehetne kísérletet tenni, olyképpen, hogy a város nagyobb befektetések elkerülése céljából béreljen ki egy kisebb mézártszékot.

— Tömeges mérgezés. Budapesti tudósítónk jelenti: A mentőegyesület ma több kocsi-val vonult ki a külsőkerepesi úton levő gummglyárba, honnan tömeges mérgezést jelentettek. Mikor kiértek a gyár első emeletén huszonkét leányt találtak eszméletlen állapotban. Mind a huszonkét leány irtószatos kinok között vergődött a földön. A mentők rögtön

ápolásba vették a mérgezés áldozatait és a legtöbbet közülük hamarosan eszméltre tudták hozni, csak két leány állapota volt oly súlyos, hogy a Rókus-kórházba kellett őket szállítani. A rögtön megindult nyomozás megállapította, hogy a leányokon észlelt mérgezési tüneteket tüsszentő por okozta, mit a gyár egyik munkalmazottja kapott egy gyógyszerész ismerősétől. Ezt a tüsszentő port reggel, elsőnek érkezvén a gyárba, tréfából elszórta. A könnyelmű tréfa elkövetője ellen megtették a feljelentést.

— Véres lakodalom. *Serbán* Szilárd petrományi földmivesnek tegnap volt a lakodalmja Petrományon. A násznép persze szokás szerint lövöldözéssel adta jelét a jókedvének, amíg egyszerre csak egy Blási Julia nevű tizenhét éves leány vérfagyasztó sikoltással összerogyott. Egy golyó szemén találta, kilőtte a bal szemét és koponyáján is súlyos sérülést okozott. A szerencsétlen leányt bezárlították a temesvári kórházba, míg a csendőrség nyomozza a tettet.

— A kormányozható léghajó balesete. *Nancy*-ből jelentik: A *Patrie* nevű kormányozható léghajó, a mely ma délután felszállt, motorsérülés következtében kénytelen volt leszállni. A motor hibája miatt a léghajót a szél Verdun irányában 17 kilométernyire sodorta el. A leszállás helyére egy műszaki szakasz vonult ki.

— Saját magának apja. A *gráci* városi tanács, mint a *Grazer Montagszeitung*-ban olvassuk, érdekes ügygyel foglalkozott a minap. Egy odaváló munkásnak viszonya volt egy könnyelmű leánnyal, de barátságuk annyira rövid volt, hogy a férfi hamarosan elfelejtette a leány nevét. Pedig ez a viszony nem maradt következmény nélkül. Hosszu évek multak el azóta. A fiatal munkásból meglelt ember lett; megismerkedett egy leánnyal és megszerették egymást. Előbb vadházasságban éltek, majd a mikor gyermekük született, becsülettudóan feleségül vette szerelmét. Boldogságukat egyszerre egy váratlan fölfedezés megzavarta: a munkás megtudta, hogy a saját törvénytelen gyermekét vette feleségül. A dolog a hatóság tudomására jutott s vérfertőzés miatt bíróság elé állították a házaspárt. A törvényszék azonban fölmentette őket, mert a gonosz szándékot nem lehetett rájuk bizonyítani, sőt még csak mulasztással sem voltak vádolhatók, mert előzetesen mit sem tudtak róla, hogy milyen véreli kötelék van köztük. Már most a gyermekükre került a sor, vajjon törvényes szülöttnek tekinthető-e, vagy sem. Ez a kérdés jogi oldala, a melyben a városi tanácsnak kellett döntenie. A tanács törvényesnek mondta ki a gyermeket. Ez a különös család a legfüreább rokon viszonyban van egymással. A munkás: apja a feleségének, tehát saját magának apósa. Mivel azonban apja a feleségének, tehát a házasságukból született gyermeknek tulajdonképpen nagyapja. És most következik a legesudatosabb következtetés: ha nagyapja a gyermekének, akkor kell, hogy saját magának is az apja legyen.

— Krajcár helyett huszkoronás. *Molnár* Györgyöt, a háziról házra járó kintornást a multkoriban nagy szerencse érte. A kintornás „szlettárs” ugyanis egy pupos fiú, aki a muzsikaszó elhangozta után kéregetni szokott. Kéregetés közben a minap betért *Lipka* Istváné házába is. A szobában az asztalon egy három éves gyermek ült, aki mellett egy csomó pénz feküdt krajcárokból és aranyakban. A gyerek tudta, hogy a koldusnak krajcárt szokás adni, hát adott is neki egy szép fényes — aranyat. A tévedés hamarosan kiderült, de már akkor késő volt: a kintornás elment a ház elől. A

legközelebbi találkozás alkalmával a háziak követelték az aranyat, de a kintornás azt mondta, hogy már elköltötte és nem fizetheti vissza, csak egy koronás részletekben. A gazda ebbe nem nyugodott bele és feljelentette az utcai muzsikust. A bíróság azonban büntetendő cselekményt nem látott fennforogni és fölmentette a szerencsés verklest.

— Munkásgyűlés Aradon. Az aradi munkások hétfőn este fél nyolc órakor gyűlést tartanak az *Európa* kávéházban, az *élelmiszer-usszora* ellen. A fővárosi központ két kiküldöttel képviselteti magát. Ezek: *Horovitz* Gábor és *Ehrenfeld* Adolf. Az aradi munkásság nevében *Varga* Ferenc fog beszélni.

— Földrengés. *Hamburgból* jelentik: Az itteni földrengést vizsgáló főállomás készülékel mult éjjel földrengést jelöltek, amelynek színe helye keleti irányban mintegy 3000 kilométernyire, valószínűleg Perzsiában keresendő. A készülékek körülbelül egy óráig jelezték a földrengést.

— A karácsonyi idény beálltával kötelességet vélnünk teljesíteni, amidőn a mélyen tisztelt közönség becses figyelmét felhívjuk *Weinberger* Ferenc népszerű és előnyösen ismert ékszerészünkre. Remek szép, gazdag raktára abba a kellemes helyzetbe hozta őt, hogy a legcsekélyebb összegért is vásárolható nála elsőrangú ékszertárgy. azért, aki szereteteit bármily ajándéktárggyal meglepni óhajtja ezen elsőrangú céget kiváló olcsóságánál és szoliditásánál fogva a legmelegebben ajánljuk. Városi és megyei telefon 439.

— Kérelem. Vettük a következő sorokat: Az elhagyottak és éhezők nevében bizalommal és szeretettel fordulunk Aradváros nemes közönségéhez, hogy az elmúlt évben megvalósított ingyen konyhánk fentartásában idén is jóakarólag támogatni kegyeskedjék. Mint az elmúlt évben, az idén is meleg táplálékkal óhajtjuk a séga külvárosi iskola elhagyott és szegény tanulóit a tél folyamán ellátni, miért is szeretettel kérjük kegyes emberbaráti szívét, hogy módja, tehetsége szerint (pénzzel, vagy élelemmel) áldozzon a szegény elhagyottak konyhájára, hogy vele sorsukat enyhítsük. Ne hagyjuk erőtlennül az éret harcaiba menni, fejlődő testüknek nyujtsunk táplálékot, mert gyenge, cenevész testtel, fásult lélekkel elesnek a nagy küzdelemben. Tegyük őket is erősekké, feleltesük el velők aorsuk és otthozuk mostohaságát, legyen legalább életük első korszaka gondtalan és ment a szenvedésektől. Kegyes adományokat elfogad a polgármesteri hivatal, az Aradi Közlöny kiadóhivatala és az alanti cím. Az arad ségai közönségi tanítótestület nevében *Lantos* Miksa tanító.

— Fogbetegségről halál. Neves orvosok megállapították, hogy fogbetegségek sok baj halálos csiráját hordják magukban. Így például *Müller* dr. 136 esetben szepikus infekciót talált 64 halálos kimenetelrel. *Grawitz* Rühle a fogakból következtet a tüdővészre. Csak rendszeres fogápolás, mely teljesen megfelel a modern gyógykezelésnek, öiheti meg a bacillust csirájában és ennek teljesen megfelel a *Sarg* féle „Kalodont” cinntubusokban és ezért sok fogorvosi kiválóság legmelegebben ajánlja

— Rovarpor, bolhak, legyek, poloskák, svabok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz*nál.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Becsületsértés-e a „szociálista” jelző.

Arad, november 30.

Egy minden tekintetben érdekes becsületsértési ügygyel kapcsolatban olyan kérdésben ítékezett ma az aradi törvényszék felebbviteli tanácsa, amely a polgári gondolkozásmód hű visszatükröztesítésénél fogva megérdemli, hogy bővebben foglalkozzunk vele. Egy kereskedő segédet gárdája elbocsátott a szolgálatból, ki

jelentve, hogy „szociálista, anarkista izgatón” nem tűr meg üzletében. A segéd ezen kifejezésekben *becsületsértést* látott és bűnvádi feljelentést tett a kereskedő ellen az aradi járásbírósnál, ahonnét felebbvitel folytán került az ügy a törvényszék büntető tanácsa elé.

Az ügy részletei a következők:

Kulliner Samu tojáskereskedő üzletében *Szuszman* Jakab segédkép volt alkalmazva. A nyár folyamán *Kulliner* azzal az indoklással mondott fel segédjének, hogy ilyen szociálista, anarkista izgatón nem tart tovább a szolgálatában. *Szuszman* mélyen sértették a tojáskereskedő kifejezéseit és ügyvédje, *Vadász* Armand dr. úján az aradi járásbírósnál becsületsértés és rágalmozás miatt vádat emelt *Kulliner* ellen.

A járásbírósnak úgy találta, hogy a rágalmozás tényálladéka nem forog fenn, de a *Kulliner* által használt *mindhárom kifejezés becsületsértést képez* és ezért *Kullinert* husz korona pénzbüntetésre ítélte.

Kulliner, aki a járásbírósnak előtt azzal érvelt, hogy az inkriminált kifejezések nem becsületsértők, az ítélet ellen felebbezéssel élt s így került ma az ügy az aradi törvényszék büntetőtanácsa elé.

A törvényszék ítéletében kimondotta, hogy a „szociálista” kifejezés *nem becsületsértés*, de mivel az „anarkista” és „izgatón” szavak becsületsértést képeznek, *Kullinert* a becsületsértés vétségében bűnösnek mondotta ki és *helybenhagyta* az elsőbírósnak ítéletét.

§ Végzetes játék. Tavaly télen az utcán hólapdával dobálták egymást *Krucsnán* Pál és *Gezdi* Jakab 12–13 éves tanulók. A játék azonban hamarosan verekedésre fajult, melynek folyamán *Krucsnán* Pál az öklével kiverte *Gezdi* Jakab bal szemét. Az aradi királyi törvényszék ma tárgyalta a két verekedő fiu bűnpörét és *Krucsnán* korára való tekintettel csupán két heti fogházbüntetéssel sujtotta.

§ Csizmatolvaj suhancok. Az aradi királyi törvényszék ma ítélte ott három csizmatolvaj suhanc felett. A vádlottak *Argyelán* György, *Oláh* Petru és *Popa* Petru 17–18 éves világosi suhancok, kik a világosi vásáron *Szabó* István sátrából egy pár csizmát elloptak. A lopást úgy hajtották végre, hogy *Popa* Petru odaállt alkudozni a sátorossal, szalatt *Argyelán* egy pár csizmát hátradobott és rovótlenül *Oláh* Petrut ak. Mikor azonban az első sikertől felbátorodva a csizmatolvajok megakarták ismételni a lopást, rajtavesztettek, mert *Szabó* észrevette a dolgot és az ingénél fogva megragadta *Argyeleánt*, mire az kést rántott és beleszurta a sátoros vállába. A mai tárgyalás folyamán *Argyelán* töredelmesen megvallotta bűnét, két cinkostársa azonban csökönyösen tagadt, noha tagadásuk a rájuk valló számos tanu állításával szemben mit sem használt. A bíróság *Argyelán* Györgyöt, a főbűnöst 4 havi börtönre, büntársait pedig, *Popa* Petrut és *Oláh* Petrut egy egy havi börtönre ítélte.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. A. (Arad) Ha egy házasember beléseret egy idegen nőbe, az elemi csapás. Tanácsot adni ilyen esetben bűn. Kérdezze meg, k nejét ő talán tud valami módot a segítségre.

R. R. (Arad) Annyira képtelennek látszik az egész dolog, hogy közelebbi meggyőződés nélkül nem vehetünk róla tudomást.

S. K. Nem közölhető. Nais dolog és az írójának nem tud magyarul.

A legcélszerűbb karácsonyi ajándékok nagy raktára!

Linoleum

szőnyegek, mosdó-elők, futók, gummi-szövetek,

szőnyegek, mosdó-elők, futók, gummi-szövetek,

Viaszkos-vászon

asztalterítők, asztalfutók, bőrvászon, butorbőrök, kötények

Linoleum-telep
Blum Lipót-nál
Arad, Andrassy-tér 22.

2829 Gummi gyermekjátékok, gummifehéreneműek, férfi, női és gyermek galocsnik dus választékban.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 30.

Az elmúlt hét enyhe, csapadékos időjárása kedvező hatással volt a fejlődésében visszamaradt vetésre.

A gabonaüzlet irányzata némi ingadozás után megtartotta szilárdságát, a vetések áttelelése előtt aligha bír egy lanyha irányzat magának érvényt szerezni, mert mostanában a kilátás általában gyenge, az árak tehát tartják magukat.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 30.

Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 15.000 méter-mázsa alig tartott áron. Amerika 1¼ olcsóbb. Az árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza áprillisa . . .	13.01—13.02	13.13—13.14
Zab áprillisa . . .	8.64—8.65	8.70—8.71
Rozsa áprillisa . . .	12.22—12.23	12.34—12.35
Tengeri májusra . . .	7.54—7.55	7.60—7.61

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	638 75
Magyar hitelrészvény	750 50
Osztrák-magyar államvasutó részvény	678 —

Az anyák legnagyobb bölcsessége

gyermekük helyes táplálásában nyilvánul a tudomány első rangú tekintélyei által fényesen megbírt „Kufeké”-gyermekliszt segítségével, mely úgy az egészséges, mint különösen belbelső csecsemőknél és idősebb gyermekek-nél oly kitűnően bevált, hogy mindenütt szívesen veszik és másnak is ajánlják. „A csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az árusító helyeken, vagy R. Kufeké, Wien, I. 3875

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1907. évi december hó 1-én:

Bérletiszűnet. Bérletiszűnet.

Délután 3¼ órakor, fél helyárral:

A vasgyáros.

Színmű 4 felvonásban. Irták: Ohnet György. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Beaulten Szilágyi B.	Derlay Keeszler Ede.
Claire, leánya Erdődi Sari.	Susanne, húga Harmath J.
Octave, fia Hrdódi Sándor.	Moullinet Szathmári A.
Bligny herceg Dellé Lajos.	A'hénais Novák Irén.
Préfont báró Marházi M.	Bachelin Várnai Jenő.
Sophie, neje Kőrössy Juci	Pontae Uj Kálmán.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

B) bérlet. B) bérlet

Este 7¼ órakor, rendes helyárral:

Boccaccio.

Nagy operette 3 felvonásban. Irták: Zell és Genée. Fordította: Evva Lajos. Zenéjét szerző: Suppé Ferenc.

S Z E M É L Y E K:

Boccaccio Kállai Jolán.	Izabella, neje Zalai Margit.
Pietro herceg Hunyadi J.	Lambe tuccio Leóvei Leo.
Scalza, borbély Szathmári A.	Petronella Benkőné P.
Beatrice, neje Kun Irén.	Piametta Wlassák V.
Lotheringi Faludi K.	Ismeretlen Ladiszlai J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

— November 30. —

Fehér Kereszt-szálloda. Montág Manó nagybirtokos Birta. — Montág Dezső nagybirtokos Birta. — Henrich Viktor bányagondnok Petrozsény. — Szilágyi Ágoston mérnök Mezőhegyes. — Vertán Péter miniszteri titkár Budapest. — Székér András miniszteri fogalmazó Budapest. — Vadnay Géza igazgató Vajdahunyad. — Názár János gyártulajdonos Grác. — Balog József bányagazgató és neje Anina. — Kronberger Alfréd gyáros Grác. — Linder Vilmos pénztárnok és neje Lugos. — Tulkán György dr. orvos és családja Orsova. — Zollner Károly gyógyszerész és családja Szeged. — Kertész Károly gazdatiszt Temesvár. — Markó János birtokos és családja Szabadka. — Német Sándor tanárjelölt Szeged. — Schaepeck Lajos gyáros Trieszt. — Kroó Béla kereskedő Nyiregyháza. — Schiffer Frigyes bérlő Kaninsa. — Déri Iván főkönyvelő Medgyes. — Sass Vilmos hivatalnok Medgyes. — Darvas Aladár pénztárnok B. Gyula. — Mandl Jenő kereskedő Debrecen. — Bösözrményi Márton mérnök Keresztes. — Kappel Henrik gondnok Diósgyőr. — Tarr Sándor főfelügyelő és neje Alvinc. — Tóth József főellenőr és neje Alvinc. — Lengyel Emil tisztviselő és családja Pusztapó. — Deák Józsefné és leányai Fehértemplom. — Pajor Sándor tanuló Murány. — Vajda Bertalan mérnök Baja. — Moravec Imre hivatalnok Szeged. — Sugár Samu kereskedő Szeged. — Bartók Sándor igazgató helyettes Debrecen. — Boda Sándor magánzó N.-Szt.-Miklós. — Benkő Józsefné és családja Makó. — Splitter Béla tisztviselő Makó. — Sterk Arnold utazó Budapest. — Kalisch Jakab utazó Budapest. — Glück Manó utazó Budapest. — Csillag Armin utazó Budapest. — Agler Mór utazó Bécs. — Blayer Simon utazó Bécs.

Központi-szálloda. Marsch Gusztáv magánzó Berlin. — Tajmer Ottomár bankigazgató Topolya. — Ronoviczy Miklós birtokos Mohács. — Berger Miksa bankigazgató Temesvár. — Sterényi Arthur dr. ügyvéd Temesvár. — Stern Jenő birtokos Gattaja. — Kovács Imre huszármester és neje Baja. — Civozár Ádám plébános N. Kostély. — Herskovits Ignác fakereskedő Budapest. — Kremzier Ernő magánhivatalnok Budapest. — Dick Viktor biztosi-tási tisztviselő Budapest. — Limzer Pál magánhivatalnok Budapest. — Steiner János dr. ügyvéd Lippa. — Barta Albert máv. titkár Budapest. — Leitner Viktor borkereskedő Pécska. — Mallinovich Rezső hivatalnok Turnszeverin. — Diamant Mór utazó Budapest. — Rosser János gyáros Bécs. — Kichter Ernő utazó Bécs. — Weiner Simon utazó Bécs. — Schiller Adolf utazó Bécs. — Neustadt Sándor utazó Bécs. — Kolinek János utazó Bécs. — Pick Armin utazó Bécs. — Reinhart Antal utazó Bécs. — Glanber Izsó utazó Budapest. — Back Rafael utazó Budapest. — Fried Jakab utazó Budapest. — Hamel Mór utazó Budapest. — Bohais Jakab utazó Budapest. — Weselovsky István utazó Budapest. — Goldner Henrik utazó Világos. — Singer Ferenc utazó Budapest. — Unek Lipót utazó Prága. — Lehenhard Rezső utazó Prága. — Lederer Sándor utazó Prága. — Maros János utazó Prága.

Vass-szálloda. Bogyó József utazó Budapest. — Harmath István birtokos Keresztúr. — Löwenberg Dávid utazó Budapest. — Báron Ignác utazó Budapest. — Kovács József birtokos Maglód. — Winterstein R. utazó Budapest. — Ehrenfeld Adolf ujságíró Budapest. — Stepper József utazó Budapest. — Szépe Imre iparos M.-Bogán. — Jakab István mészáros Szerdahely. — Iró Elek könyvelő Sárosfalva. — Grünhut Abraham utazó Brün. — Sgarits Jenő utazó Bécs. — Wolgemuth I. utazó Bécs. — Sándor József utazó Bécs.

Gyengéséget,

akár szervezeti fejletlenségből, akár betegségből származnék, gyorsan gyógyít a SCOTT-féle Emulsió, melyet tökéletes táp-gyógyszernek lehet nevezni, mert rendkívül hatásos a gyógyereje, s emellett

izletes és könnyen emészthető.

A legmakacsabb beteg is gyorsan hozzászokik a

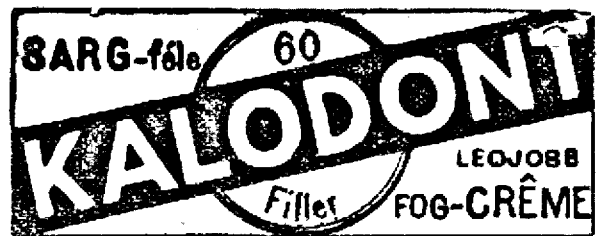
SCOTT-féle Emulsióhoz, mely a leggyengébb gyomornak sem okoz nehézségeket.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 FM.

Kapható a gyógytárakban.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelembe venni.

NYILTTER.*

3996

Elsőrendű

darabos-zsilvölgyi,
darabos-porosz,
darabos-angol
takaréktűzhely és kályha

Salon-köszén,

porosz-sziléziai darabos,

porosz-sziléziai díó
Pirszen (Koksz)

száraz, jól kiégetett bükk
Vasaló-faszén,

lupényi, pécsi és osztraui

Kovács-köszén,

Magas hőfoku hazai

Tüzelő-köszén

legolcsóbb árszámítás mellett, miniszteri és főkapitányi rendelet szerinti előírt plombázott s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhoz szállítva

Kneffel Károly és Fia

Szénosztálya

Andrassy-tér 14. sz.

TELEFON 189.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Új könyvek!

50—90 %-os áreszállítással,
mely 1908. február hó 1-ig ma-
rad érvényben.

Kizárólag jó művek!

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az
alábbi cég.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Eschtruth N.: Lengyel vér, Wilde O.: Gondolatok, ötletek, Passer A.: Mene Tekel, Mikszáth Almanachja 1908-ra, Nietzsche: Tul az erkölcs világán, Bárony: Titkos veszedelmek, Gárdonyi: Átkozott józanság, Staufenberg D.: Az 5 dala, Tillier C.: Béni bátyám, Guthi S.: Tuzár mester, Világvárosi bűnök, Tinseau: Az alkalom, Porzolt: Asszony, Borszem Jankó naptára 1908-ra, Werner Gy.: Forgách Simon, Felszeghy O.: Linczig királybíró, Zöldi M.: A nagy bonvivant.

Németben: Herzog Rud.: Der Abenteurer. Lindau P.: Die Blaue Laterne, Fels E.: Die Zwillingsschwester, Kahlenberg: Die unechten Randows, Voss R.: Römischer Fieber, Heer J. C.: Der Wetterwart, Hirschberg R. J.: Die Villa des Gerechten, François L.: Die letzte Reckenburgerin, Höcker: Paradiesvogel, Schlicht: Officiers-Ehen, Hornung: Ein ritterlicher Buscklepper, Reissner: Mama Leichtsin, Voss Rich.: Die Schuldige, Ahlberg: Ein modernes Mädchen, Dr. Bloch H.: Sexualeben unserer Zeit, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták! Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy füzetenként 14 fill.

Balogh I.: Bosnyák leány, Szirmay A.: Böske, Altató dal, Haynés és Becker: A bálkirálynő, Zerkovitz: Láttam már Budapestet éjjel 2. Verő: Falusi Madonna, Sámly: A kis áruló, Tarnay: Letéptem a, Nem szegődnek, Pálinkás: Nincsen nekem semmi kedvem, Haupt: Mandi, Mandi, Somló S.: Dalbokréta,

KERPEL IZSÓ,

274 könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 335. sz.

Köszönet nyilvánítás.

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak,
kik felejthetetlen drága halottunk

néhai marosfelei

DR. LENGYEL SÁNDOR

főszolgabirónak

1. évi november hó 28-án d. u. végbe-
ment végtisztességén, oly kegyesek voltak
számos megjelenésükkel, részvételükkel,
mély fájdalomukat enyhíteni, különösen
Schill József főjegyző urnak ama meg-
ható és szívből jövő szavaiért, ugyszintén
Szaif Zoltán Soborsini körjegyző urnak és
végül mindazoknak, kik az elhunyt rava-
talára koszorut voltak szívesek helyezni,
ezuton is fogadják hálás köszönetünket.

marosfelei özv. Dr. Lengyel Sándorné
és családja.

2847

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyisé Szabadság-tér 7. sz. l. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1907. november 30.

Keresünk:

Aradra: 3 cipő, illetve bőr szakmabeli segé-
det, több mindenféle szakmabeli tanoncot.

Vidékre: 6 fűszer, 3 fűszer és csemege, 4
fűszer és vegyes, 3 fűszer és rőfös, 2 vas és
fűszer, 3 kézmű, 1 rövidáru, 1 rövid és rőfös,
2 divat, 1 díszmű, játék, 3 rőfös és vegyes szak-
mabeli magyar, román és részben német, szerb
és tót nyelvismerttel bíró segédet, több min-
denféle szakmabeli tanoncot.

Ajánlunk:

Több női irodai alkalmazottat, 4 fűszer, 5
fűszer és csemege, 1 fűszer, festék és csemege,
1 fűszer, gyarmatáru és csemege, 1 vas és szer-
szám, 1 rőfös, rövid és fűszer, 4 divat, kézmű
és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. 402 igazgató.

Serravalló

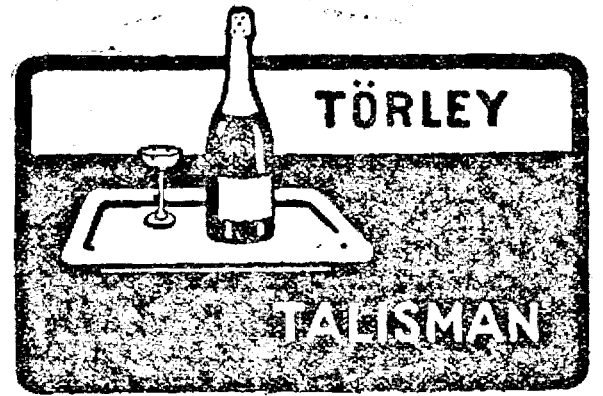
China bora vassal.

Hug. kiállításán Bécsben 1906. legnagyobb kitün-
tetésben. Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegé-
nyeknek és idültetteknek. — Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vértápláló szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánló levél.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Marcola.

Kapható minden gyógyszerárban félliteres pa-
lackokban 2 kor. 40 fillér, egész literes palac-
kokban 4 kor. 40 fillér. 3975

3924

Katonazene hangverseny.

Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred
zenekara Zellner Sándor karmester ur sze-
mélyes vezetése mellett

ma,

vasárnap, dec. hó 1-én

opera hangversenyt rendez

a „Fehér Kereszt” szálloda
téli kertjében,

melyre a n. é. közönség szíves pártfogá-
sát tisztelettel kéri

Braun Gusztáv,
szállodás.

Kezdeté este 8 órakor.

Beléptidij 40 fillér.

2741

Vesebajoknál, a húgyhólyag
bántalmainál és köszvénynél,
a cukorbetegségnél, az
emésztési és lélegzési szervek
hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Belső rangu gyógyvíz
és
diätetikus ital.

Különösen oly egyéneknek
ajánlatos, a kik ülső életmódjuk
folytán aranyeres bántal-
makban, hasi vérbőségben,
máj- és veseizgalomban vagy
húgysavas lerakódásokban,
vesehomok és vesekövek
képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok
és egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudolfkapari 8.

1107

5665—1907. tkvi. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Herkaján Anna erdőhegyi lakos végrehajthatónak, Martyin Petru és neje szül. Rottár Mária seprősi lakos végrehajtást szenvedő elleni 298 kor. perköltség követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a kisjenői kir. járásbíró) területén levő, Seprős község határában fekvő, a seprősi 1503. sz. tjkvben A. I. 1. rend, (2152—2154/3.) hrsz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 2718 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. é. i. január hó 17. napján d. e. 10 órakor Seprős község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 271 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint telek-
könyvi hatóság.

Kisjenőn, 1907. évi október hó 30-án.

2832

Tabajdy,
kir. ítéltáblai bír.

Értesítés.

Van szerencsém az érdekelt közönség becses tudomására hozni, hogy:

gyorok—ménesi szőlőgazdaságomban

a következő termények jönnek eladás alá.

Fehér ujbör 1907.	15 hordó, igen erős, zamatos: — egyben vagy hordónként is kapható.
Fehér 6-bör 1906.	6 hordó kitűnő zamatu: — egyben vagy hordónként is kapható.
Fehér 6-bör 1904.	4 hordó rendkívül finom, nehéz zamatos pecsenyebör — (szemelt) előkelőbb vendéglők részére üvegezésre különösen alkalmas.
Vörös 6-bör 1904.	6 hordó, igen finom erős (szemelt) vöröszegényeknek, avagy előkelőbb vendéglők részére, üvegezésre különösen alkalmas.
Kötött lász-oltvány gyökerez	Ca 15.000 drb szép, dus gyökézzel, jó fon. dással, szokvány- minőségben. Muskat., mézes furmint, fehér baka: or kadarka.
gyökerez Riparia (portalis)	Ca 10.000 drb fajtisza, szép, dus gyökézzel. Kisebb tételek- ben is eladó.
Sima Riparia (portalis)	Ca 220.000 drb I. rendű fajtisza, szokvány szerint vágva. Kisebb tételekben is kapható.
Sima Riparia (portalis)	Ca 120.000 drb II. rendű, (szokványnál vékonya) b) fajtisza: — gyökereztetésre kitűnően alkalmas. Szokvány szerint vágva.

Az érdeklődőket tisztelettel kérem, hogy megtekintés, avagy információk végett szőlőkezelőm, **Mintye Pálnál Gyorokos**, avagy nálam (üzleti cégemnél) jelentkezni sziveskedjenek.

Vojtek Alajos
szőlőhírtokos (Vojtek és Weisz-cég. beltagja)
Aradon.

Schukr
szőnyeg-
kereskedő
Aradra
érkezett és a **Zrinyi-utcában**
nyitotta meg
kereskedését.

Csak 8 napig marad itt és kész-
letét méltányos **olcsó árak**
mellett adja el. Igen finom sző-
nyegek: Szmirna 70—80 frt, Afgan
140 frt, Taistán 65 frt, Kürtistan
50 frt, valódi török 25 frt. Vala-
mint más árakban, igen olcsóért
adatnak el. **Számos látogatást kérek.**
2836

**Fontos szállodásoknak,
fürdőtulajdonosoknak!**
Társaskocsi
kitűnő állapotban
erős, 12 ülésre
jutányos árban 2481
eladó.
Haas Vilmos
Gyulafehérvár Európa szálloda

Az Arany Szarvashoz.

Palermo pörkölt kávé

DÜRR GUSZTÁV fűszerkereskedéséből
Arad, a városházával szemben.

A kávé kedvelői körében — s ugyan kik nem tartoznak ezekhez — egyenesen feltű-
nést kelt egy zamatos ízű kávékeverék, mely
Dürr Gusztáv fűszerkereskedéséből kerül for-
galomba. Ez a kávé, amely ugy tejes, mint
fekete kávénak valami fenomenális finom
ízt és aromát kölcsönöz igazán hivatva van
arra, hogy minden ház asztalán ott legyen.
Speciálitása, hogy az idegekre nem ártal-
mas. Szapora és igen kiadó, ami maga
a háziasszonyok szemében igen nagy előny,
de tekintve egyéb jó tulajdonságait, hivatva
van minden más kávé háttérbe szorítani.

A tulajdonos cégnek gondja van arra
is, hogy ez a kitűnő kávékeverék hetenkint
kétszer friss pörkölésben kerüljön a közön-
ség elé s hogy minden háztartás megszerez-
hesse, 1/4 és 1/2 kilós csomagolásban a cég
nevével ellátott ólompecséttel bezárva kerül
forgalomba.

Az utóbbi időben, mikor a kávéban
is, mint az élelmiszerben általában, a hamis-
ítások napirenden vannak s a festett rossz
és olcsó kávéból a közönség alig tudja meg-
különböztetni a finom kávé, valóságos ál-
dásnak nevezhető a Palermo pörkölt kávé,
mert aki egyszer vásárolt és ivott ebből a
kávéból, meg lehet győződve, hogy mindig
ugyanazt a jó minőséget kapja.

Azok, akiknek még nem volt módjuk-
ban e kávéból fogyasztani ajánlatos egy pró-
bavásárlás, ez a legjobb meggyőződés-mód
arra, hogy teljesen jó az egészségére nem
ártalmas, még mindenki által, akik e kávé-
ból vásároltak kedvelt cikket kap.

Dürr Gusztáv fűszerkereskedése óriási
napiforgalma mellett jelentős üzletet tud
kimutatni a Palermo pörkölt kávé eladásá-
ból s az, hogy a cégnél egész külön osztály
foglalkozik e kávé pörkölése, csomagolása,

osztályozása és kiszolgálásával, bizonyosága
egyrészt a kávé kedveltségének.

Messze vidékre is szívesen és sokan ho-

zatják a Palermo pörkölt kávé, azért Aradon,
a megyében és a szomszédos megyék és azok
közeli községeiben minden háznál főként ott

kellene találni ezt a kávé, mert városunk
eme speciális kávékeveréke megérdemli, hogy
mindenki első sorban méltassa pártfogására.

Friss választék mindenféle déli gyümölcsök, csemegék, teasütemények és bonbonokból!

Meglepő szép és olcsó karácsonyi cukorkák fára is agatni!

Különböző csillogó fadiszek remek választéka!

Idei aratásu legjobb teák. — Jamaika, Demarara, Cuba rumok.

Pezsgőborok, likőrök és mindenféle sajtok nagy raktára.

Városi és megyei telefon szám 118.

2791

Városi hirdetések.

642—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1908. évben szükséges kefekötő áruk szállításának elvállalása iránt folyó tévi december hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: Árjegyzék szerint.

Bánatpénzül leteendő 10 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet és első sorban magyar gyártmányú iparcikkek szállítására tett ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

647—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1908. évben szükséges kötélárak szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: Árjegyzék szerint.

Bánatpénzül leteendő 40 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

85922—1907. szám.

Hirdetmény.

Figyelmeztetjük városunk háztulajdonosait, hogy a házber jövedelmi vallomások beadására kitűzött határidő i. é. november hó 30-án lejár.

Felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy a vallomásaikat a kitett határidőre okvetlen beadni el ne mulasszák, mert ezen mulasztás a törvényszerinti bírságotól kivül egyéb terhes következményeket von maga után.

Arad szab. kir. város tanácsának 1907. évi november hó 23-án tartott üléséből.

A városi tanács.

20 métermázsza

maculatura

árverésen fog eladatni decz. hó 3-án délelőtt 10 órakor a Hadik-huszárezred pótkerete. 2845

645—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1908. évben szükséges fertőtlenítő szerek szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1—60% nyers carból kilója 46 fill., 2—100% jegec carból kilója 1 kor. 86 fill., 4—100% chlormész kilója 34 fill., 5% kénkő kilója 24 fill., 3% Hungária kreolin kilója 76 fill., 6% Kresyl mész kilója 24 fill., 7% veres carból 10 fill.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak írásbeli ajánlatokkal lehet, első sorban magyar gyártmányok szállítására tett ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1907. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

21983—1907. kh.

Hirdetmény.

Az Aradon szolgáló cselédek jutalmazásáról alkotott 8382—1897 számú szabályrendelet 4 §-a értelmében minden év tehát a folyó 1907. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj és pedig: I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz, az erre érdemes cselédek részére kiutalványozva.

Ezen jutalom díjak elnyerése iránt pályázhatnak 18 életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédek, kik kizárólag vagy főleg a házban vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szab. kir. város törvényhatósági területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át gazdájuk megelégedésére szolgálnak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd-beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díjfizetést elrendelő szabályrendelet életbelépte előtti vagy is 1882. év előtt léptek szolgálatba és azon idő óta változatlanul mindig egy-egy helyben szolgálnak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalom díjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazást megelőző szolgálati ideje be nem számítható. A szolgálati idő tartamában beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szűnt meg. — A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik; első ségben azok részesülnek tehát, kik egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak, egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgálnak. Jutalomdíj elnyerése végett minden év december első napjától 15 napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy a gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyv és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni, ahol kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázat hiányában vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a fennmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1907. évi november hó 20-án.

Gréen,

b. főkapitány.

643—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város részére 1908. évben szükséges festék áruk szállításának elvállalása iránt folyó évi december hó 2-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: Árjegyzék szerint. Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen részt venni csak

írásbeli ajánlatokkal lehet, az árlejtésen első sorban magyar iparcikkek szállítására tett ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1907. évi november hó 25-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k.
aljegyző.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és műlakatos-
műhelyünket a Wes-
selényi-utca 1. szám alá
áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Épít-
vasalások, takaréktűzhelyek és sír-
kerítések a legjutányosabb árak
mellett. — Vidéki megrendelések
p o n t o s a n eszközöltetnek.

Tisztelettel

Láng és Mayer.

2848

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fia
tanulóinak

valamint

tanuló lányok

fizetéssel

felvétetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségű

maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Építelő gazdák figyelmébe!

Csobán Tivadar

képesített kőművesmester

Arad, Deák Ferenc-utca 30. sz.

(Bonta-féle ház.)

Elfogad az építészet terén előforduló mindennemű

irodai és kiviteli munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségcsökkentéseket kívánatra készítik.

Az építészet terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálnak.

Vázlat terveket ingyen készítenek.

Tisztelettel 189

Csobán Tivadar,
építészeti vállalkozó.

Egy okleveles képes-séggel bíró

Zongora-tanítónő

elvéllal órákat házban és házon kívül.

Bővebbet Damjanics-utca 1. sz., I. emelet, Gärtner Márkusné. 2681

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és

és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

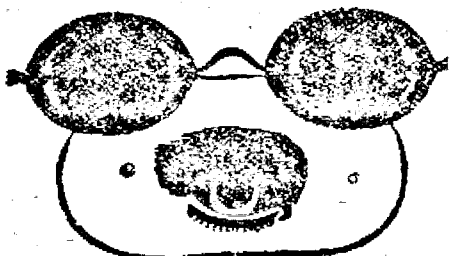
1572 fogorvos.

Elsőrendű lát. zeresz üzlet.

DICK SAMU

órák és látószerek

Arad, Andrássy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Hid és javít mindennemű órákat két évi jótállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látószereket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsipek és szemüvegek, arany, ezüst, nickel és tekerőbékák csont keretekben, legjobb üvegekkel

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben. 2412

Szemüvegek és orrcsipek orvosi rendelés szerint azonnal készíttetnek.

POROSZ és MAGYAR

KÖSZÉN

blombázott zsákokban.

DIÓ és KOCZKA

KOKSZ

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDÉ-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46. 2565 Telefon 46.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre to'ett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letörüljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszeráránban

458

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztálanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállítás nagy aranyérmekkel, keresztel és díszoklevéllel kitüntette.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket vessék szemük és elfogadják, minden más ajánlatot visszautasítanak.

Kapható a következők:

513

H AJ OS A R P A D gyógyszeráránban

Arad, Andrássy-tér 22. a megyeházzal szemben,

továbbá Példes Kálmán, Kocsath Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszeráránál és Vojtek és Weitzer drogeriájában.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szűk különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőmet, melyek megátolják a lábfejledést, Gyermekeknek, ugyazintén felnőtteknél nagykeres eredményeket értem el, amit számos alismerés tanúsít. Készítenek a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

461 ar adri Nemzetis. Inház. szállító

Az izraelita templom sarkán

nagy használt és új butor raktár.

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfi ruhákat, szőrme és utazóbundákat, továbbá használt háló és ebédítő, valamint konyha-butorkat, Wertheim cas-át, jégsekérenyt, lószerszámot, uyerkeket, legyvereket, kis és nagy mérleget, bolti állványokat, ócska vasat, rezet, ólmot és mindenféle fémtárgyakat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Ezen felsorolt minden egyes tárgyak a legszebb kivitelben és a legolcsóbban minden nap megkaphatók.

Kívánatra házhoz, vagy vidékre levélbeli meghívásra rögtön megyek. Szabóság és kész férfi-ruha üzletem **Asztalos Sándor-utca**, Grätner-féle házban, butor-raktáram **Árpád-tér 5. szám**, az izraelita templom sarkán.

Tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Az „Orsovai Hal”-hoz

BREGER J. czég

Szabadság-tér 4. szám, szemben a Szabadság-szoborral. 2543

Ajánl naponként friss élő orsovai Duna halakat, a vízben és jégben. Megjegyzem, hogy minden csütörtökön délután érkeznek kecsge, fogas és tok és ugyanakkor a nagy érdemű közönség tetszés szerint választhat. Finom tengeri halak csütörtökön érkeznek, kiarustva itt a főzetben és a Minorita-palota főpostától 2-ik ajtó levő mellékületben. Ajánl kóser libazsirt, naponként friss tormás virsli és füstölt neműt, továbbá erdélyi almát, körtét és mindenféle déli gyümölcsöt, szilvaizet és a legjobb fajta diót. Finom hollandi heringeket a legolcsóbban árulok.

Szombaton egész nap zárva. Vasárnap egész nap nyitva. — Vidéki rendeléseket a legjutányosabban és pontosan eszközölök. Finom hegyi csemege szőlőt a legmagasabb árban veszek. B. pártfogásukat kérve ti. zte'ettel Breger J.

Városi és megyei telefon 615.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és
elnyájkasodás ellen gyors
és biztos hatásvak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem ront-
ják és kitűnő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

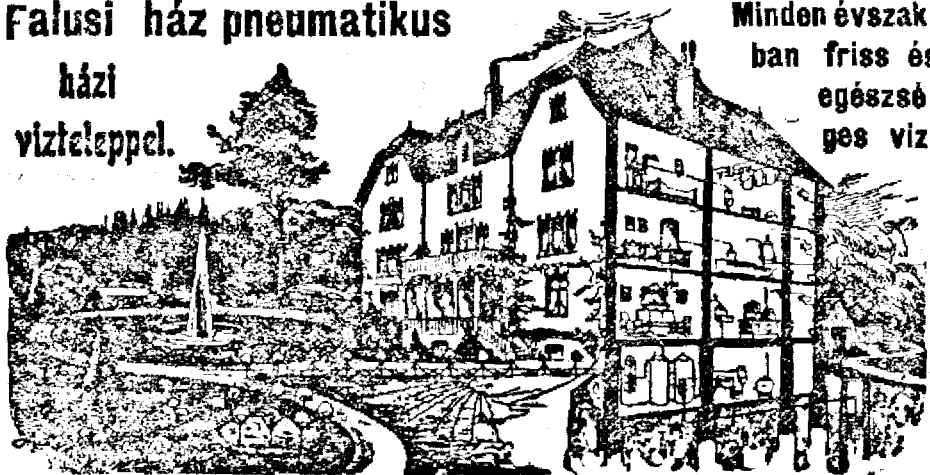
Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Dezső, U. Kon-
suth Pál, Kink János, Kozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerterekben. Vojtek
és Weiss drogusok stáknál.

Győrökön: Masznyik Dániel gyógyszerterében.
Pécskén: Adler Gy. Lajos gyógyszerterében.
Ó-Pécskén: Rokszin János gyógyszerterében.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerterében.
Szikszón: Fűredy Ede örök. gyógyszerterében.

Falusi ház pneumatikus

házi
vizteleppel.

Minden évszak-
ban friss és
egészsé-
ges viz.

Vizellátási telepek nyomó levegővel

(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak,
kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.

Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálók.
Felvételek a helyszínen.

2546

Hopp Károly

műszaki irodája vizellátások, világítási és motortelepek részére

Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan
ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrrákák,
pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.
A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással
beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely
elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerterében.

Nagy karácsonyi kiállítás

már megkezdődött

Reich EL.

színházi versenybazarában

Szabadság szoborral szemben.

Külön átalakított helyiségében a vevő kö-
zönség legnagyobb kényelmére gyermekjá-
tékokban és disztárgyakban az idényre óriási
választék még soha nem létezett árakban
5. 16, 25, 45 és 90-es csoportokban beosztva.

Tájékoztató egy rövid kivonattal szolgál a t. vevőközönségnek:

25-ös csoport:

Óra szerkezettel, vonat, automobil, bohóc, omnibus, zenélő doboz,
nickel vasaló, zongora 8 billentyűvel, elszakíthatatlan képes könyv, me-
ses könyvek következők: Robinson, Grün, Andersen, Ifjúsági Tündér-
világ, társas játékok, 100-nál több öltözött babák, valódi francia babák
22 centiméter nagy, felhuzható zseborák, takarékos tüzhelyek, söprű
készlet, bádóg állatok, csengő kerék huzható, iron három részben kulcs
alakban, kés, iron és toll, kardok, puskák, csákók, hegedűk, szoba-
butorok, konyhaeszközök, vas katonák, törhetetlen celluloid babák, va-
rázs doboz táncoló figurával, stb.

45-ös csoport:

Felhuzható óra szerkezettel, villanyos kocsis felsővezetékekkel, automobil
színes vonatkocsikkal, eróművész, bohóc és minden fajta állatok, mo-
toros omnibusz, gőzhajók, bugó onga zenével, ideál szoba fegyver
cél táblával, hordós kocsis, teljes katona-felszerelések, bajonet lack szíj-
jal, 6 személyes porcellán készlet, bárány hanggal, törhetetlen katona
6 drb., képes és mesés könyvek, baba-kocsi gumi kerékkel, bádóg
konyha edények, berendezett fürdő szoba, szénvasaló, mozsarak, pénzper-
sely órával és csengővel, csont dominó, nagy gummi babák, kettős hu-
zható nyul, huzható bohócok, kézi nyomdák, Laterna Magica, gőzgépek,
képes kockák 12 kockával, kőépítő szekrény, számoló gép, felsőfol-
ható dobok, stb.

90-es csoport:

Huzható állatok bőrral bevonva, nagy bárányok hanggal, törhetetlen
lovass katonák és állatok maschéból, felszerelt vázák, állatsereglet,
felhuzható vasúti sennel és minden létező alakok és állatok, gőzge-
pek, hajók, Richter szekrények kőből, lombfűrész garnitúr, komény
Schack figura zárható táblával csont dominó 45 kővel és sok 100
és 100 más cikk.

Mozgékony francia babák fából.

Nagyság centiméter 26 28 30 32 34 36 39 42 46 50 54 58 64

árak: 35 40 45 50 60 80 90 110 145 160 180 210 250

azonkívül bőrtestű, öltözött és celluloid babákban a legnagyobb választék.

A nálam vásárolt babákat ingyen javítom és minden létező javi-
tások elfogadtnak.

Karácsonyfa-diszekben óriási választék.

Grammofonok és fonografok, hengerek és dupla le-
mezek a létező legolcsóbb árakban.

Hintalovak minden létező nagyságban.

Disztárgyak:

Képes-lap album plüschből 45 krtól, emlékkönyv plüschből 25 krtól,
varró casetták, aufzatz 6 tányérral 90 kr., pálinkás készlet 45 kr.,
mosdó-, étkező-, kávé- és theas készletekben óriási választék, továbbá
himzett bőr tárcák, virágvázá, órák, márvány állványok, disz asztal-
kák dohányzó készlet bronzból és számtalan sok más tárgyak.

China ezüst tárgyakban alkalmi vétel.

Férfi selyem ernyők otomán széllel 1 frt 70 kr. és még
számtalan itt fel nem sorolt cikkek.

2759

Minden vevőnek ingyen fénykép nagyítás.

Martini János

férfi szabó

ARADON, Hunyadi-utca.

Az őszi idény beálltával aiánlom dusan felszerelt raktáromat bel- és külföldi

gyapjuszövetekből

melyből a legdivatosabb ruhát a legjutányosabb áron készítem. Erről egy próba megrendelés mindenkit meggyőzhet. Elvém: csinos, divatos munka! Kevés haszon!

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal

Martini János,

2469

férfi szabó.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dréher sörfőzárattal szembe)

Ajánlja rendkívül nagy választéku

élő és művirág koszoruit.

Továbbá azonnal készít menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 2484

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

Megérkeztek az őszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Forray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.)

2408

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztüük, zsebkezdők, harisnyák, stb. újdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatújdonság francia és olasz

illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal esztétnek.

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű

asztalos munkák, bolti berendezések készítését

a legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becsés pártfogásért esedezik,

2414

tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

A legjobb minőségű bor és csömege faju dus gyökérzetű szőlő-oltvány,

ngyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

2516

Kovács Soma és Társa Aradon,

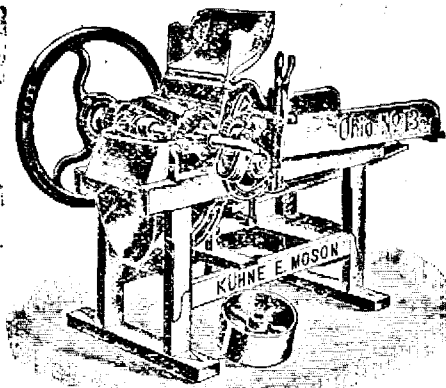
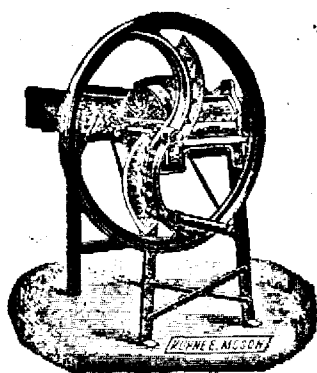
Neuman-palota.

Gép, műszaki áruk, malomszerek és pincégazdászati eszközök

gyári raktára.

Mc. Cormick chicagói és Kühne E. mosoni gépgyárosok vezérképviselője.

1164

Tengeriszártépő, takarmányfülllesztő, szecs kavágó, répvágó és zuzó, morzsoló és daráló minden nagyságban.

Alapított

1860.

MÜNZER

Állami távbeszélő

213.

Elsőrendű fehérnemű és kalap üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Ajánlom

a legkitűnőbb gyártmányu

sárcipőimet.

Ha a fővárosi minta szerint izlésesen összeállított kirakataimat meglátja, meggyőződhetik elsőrendű és kiválóan izléses kalap és uridivat cikkeimről, valamint azok előnyös fix áraiáról.

482

Állami tisztviselők szállítója.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szembe, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindenemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 2632

uri és hölgy cipőket

készítek,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

uri és hölgy cipész.

Vizvezeték-műhely

megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fűdőszebát, angol kisseteket, vízfűtés, acéltin és Benoid-felszerelést és vezetéket minden fajtájú szivattyúkat, hőlégmotor-és szivattyúk javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tiszteit rendelőimnek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 2532

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általában elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereelő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi KALLAI-típus „Glória” benzínmotorok és villanygyújtású benzínmotorcséplőkészletek csak KALLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerelhetők be. 1809

Teljes jótállás kitűnő cséplésért.

Olcsó árak 3-5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében használt gépek cserébe vétetnek. Hírneves „GLÓRIA” motoraink az egész országban a legkitűnőbb sikerrel működnek.

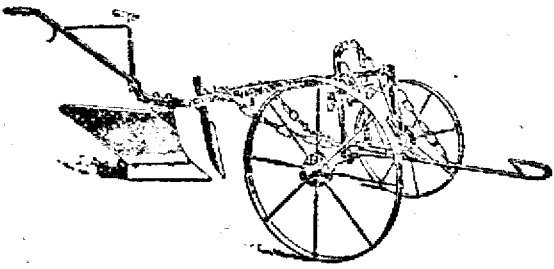
Pontos cím:

KALLAI motorgyár

Budapest, Nagymező utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle acél-ekéket**

tégl-acél eketes-
teket vásárolja.

Az ekéfejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának bizományi raktára

Aradon, József főherceg-ut 9. sz. (Gróf Porcia-ház.)

A Melichár-féle császár és királyi szabadalmazott

'Unicum Drill' sorvetőgép

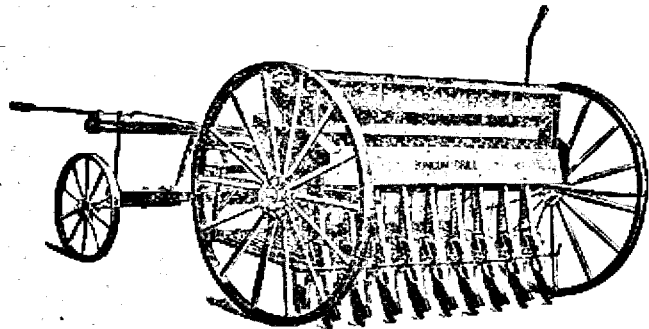
egy célszerű szerkezet, kevés vonóerő szükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30 000-nél több ilyen gép adatott el.

Melichár Ferenc

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép gyárának bizományi raktára

Aradon,
József főherceg-
ut 9. szám

(Gróf Porcia-ház.)

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

Nagy választék mindenféle gazdasági gépekben.

**Lábizzadás,
hónaljizzadás**

ellen meglepő jó hatású szer a Hajós-féle

általános hintőpor,

szárít, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

318

Tyúkszemétől
mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett Hajós-féle
ANAGALLIN

használatával. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a **Phenolsav.**

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szembe.

Figyelemre méltó!

A vásárló közönség szives tájékoztására hozom, hogy megkezdődött a nagy

karácsonyi szövet vásár,

mely tart f. év december 31-ig. Az általános és kedvezőtlen viszonyok folytán az őszi és téli áru raktár nagy részben vissza maradt.

Miután nagy súlyt helyezek arra, hogy téli áruim még ez évben eladassanak, már mostan kezdem olcsón árusítani és így különösen néhány cikket sorolok fel, melyek nagy alkalmi vételnek a mai rendkívüli drágasággal szemben:

Dupla-széles posztók minden színben, métere most 75 fillér, 120 cm. széles angol mintájú szövetek, igen jó minőség méterje 1 korona. **Mosó delaine** még néhány vég van raktáron, méterje 60 fillér; **gyapju delaine** remek színekben, friss szállítmány, méterje 1.50 kor. **Blouse kelmék**, barchetek, flanellek minden színben legnagyobb és izléses választékban, olcsó szabott árak mellett.

Tessék üzletemet felkeresni, meg fog győződni arról, hogy ruhaszövet szükségletét nálam **kitűnően veheti meg.** **Karácsonyi ajándékoknak legalkalmasabbak** a következő cikkek: Szörme boák 3 kor., 4.50 kor., és egészen nagy 7 korona. Igen szép szörme-karmantyuk (muffok) 3.50 kor. darabja. **Jó meleg keztyűk 25 krajcár párja**, minden színben. Maradékok blousoknak 1 kor., 1.50 kor 2 kor. és 3 kor. darabja. Berliner sálók 95 krtól feljebb minden árban.

Kézpénz vásárlásnál 5% pénztári engerményt nyújtok!

Kirakataim megtekintését mindenkinek ajánlom, mielőtt szükségletét beszerezné; meggyőződik, miszerint áraim minden versenyt kizárnak.

Szolid, figyelmes és pontos kiszolgálásról előre is biztosítom vevőimet. Számos támogatást kér

2782

Kiváló tisztelettel

HOFFMANN SÁNDOR

Arad, színház-épület.

Telefon szám 10.

Telefon szám 10.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket zászló-szégeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 2749

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy a **Gróf Leiningen u. 12 sz.** alatt

vendéglőmet

a **Kossuth-utca 5 szám,** volt Galy-féle helyiségbe át-helyeztem és azt ujonnan át-alakítva megnyitottam.

Valódi hegyi borok és kitűnő konyha. Havi étkezés a legjutányosabban. Pontos és gyors kiszolgálás. 2733

Minden nap zeneestély.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esedezem tisztelettel

Zubreczky Viktorné.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy alólírott nál széleskörű ismeretségnél fogva

ügynökségem

az alább nevezett módon fogom eszközölni.

Vevők és bérbevevők

semmiféle

jutalékot

nem tartoznak fizetni,

de azért pontosan és lelkiismeretesen lesznek kiszolgálva.

Eszközlöm házak, vendéglők, földek, borok eladását. Bérházak, vendéglők, földek bérbeadását. Eladók, valamint bérbeadókat felhívom, hogy sziveskedjenek eladandó vagy bérbeadandó dolgukat nálam mindig és mielőbb bejelenteni.

Tisztelettel 2678

Colophon István

ügynök

Kápolna-utca 15. sz.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta len-
álló és teljes meglegedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást hártilag kezel, minden vegyízeser mellőzéseével, kizárólagosan kézimunkával, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim rejtélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

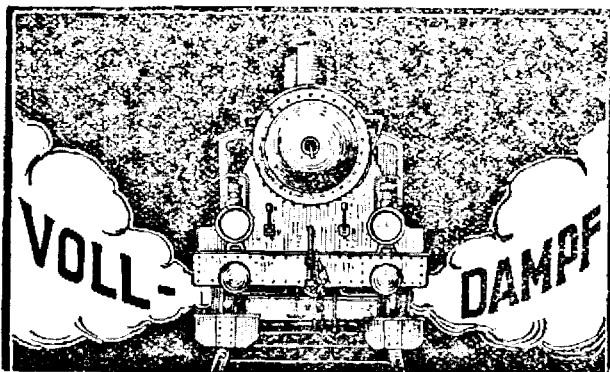
Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda **Antich Lajos-utca 2. szám.**

Telgőz mosógépek.

Nagy megtakarítás időben, pénzben, munkaerőben. A ruha gőzmosógépünkön mosva hófehér és tartósabb lesz, mert a felesleges dörzsöléstől meg lesz kímélve.

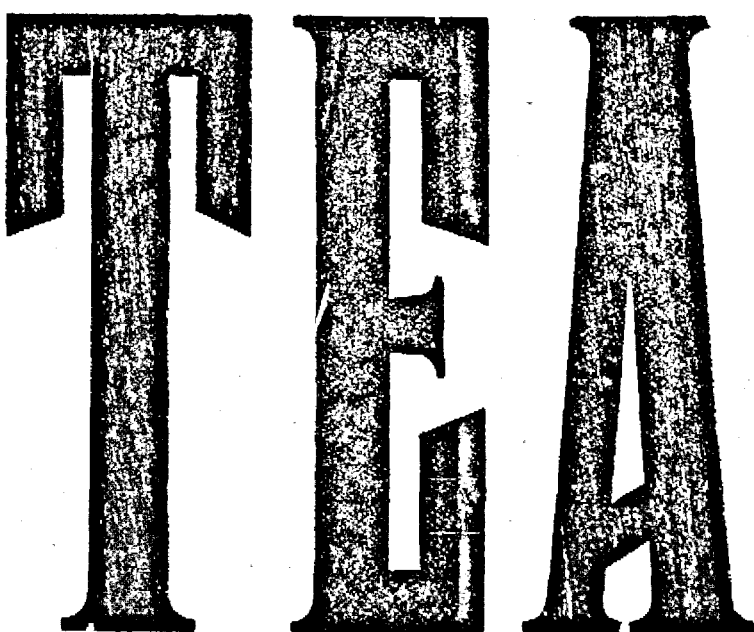
Üzemben bármikor megtekinthető a vezérképviseletnél

Kovács Soma és Társa

gépüzletében

1164

Arad, Neuman-palota.

Saison.

Legzamatosabb

Vojtek és Weisz

TEA és RUM.

drogueria

Aradon.

Több mint 25 év óta elismert leg-
olcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat. kézmű, rövidaru és fehéruemő fizlete

a „**kék golyóhoz**”

Arad, József főherceg ut II. szám

(Károlyina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztyűk, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb. 2553

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

ALAPÍTOTT 1881-ben

BÜTOROK

a modern követelményeknek megfelelő, gazdag választékban, szigorúan szolid munka

TELJES POLGÁRI 3885

ÉS URASÁGI BERENDEZÉSEK

nagyon mérsékelt árak mellett

Sárkány J.

butor-készítő

Budapest, Erzsébet-körút 28.

(Zion-palota.)

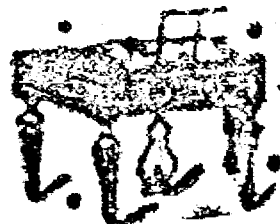
Raktár és műhely.

ALAPÍTOTT 1881-ben

SIMON JÁNOS

hangszerkészítő

Nagyvárad, Fő-utca 802.

Ajánlja saját készítményű

cimbalmait,

valamint

1841

hegedűk, harmonikák,

legfinomabb olasz és másféle cimbalom és hegedű-hurokat.

Minden e szakba vágó munkák pontosan eszközöltetnek.

Árjegyzékek hangszerokról ingyen és bérmentve.

BUDAI KIRÁLY KESERÜVIZ

25 el-örangu hashaj. 41 28

Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek elegendő tőz az

Erzsébet-sósfürdő forrása

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, ált. vérbőség, májbajok és teleagos eihzás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogueriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vidéki rendeléseknek pontosan elegendő tőz az

Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Telefon 566. sz. Alapított 1839. érvben.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

(Minorita-palota a leánylakalával szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszerestem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű fegyveremhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

2470

Várhol László.**Hirdetmény.**

Felhívjuk a felszámolás alatt álló Aradi árucarnok részvénytársaság hitelezőit, hogy netáni követeléseiket jelen hirdetmény harmadszori megjelenésétől számított 6 hónap alatt bejelentésük, illetve érvényesítsék, mert különben a felszámolás netáni igényeikre való tekintet nélkül be fog fejezteni.

Aradon, 1907. november 24.

Lustig Andor,
Domán Ignác,
felszámolók.

2817

Legújabb!**Az Osztrák Császárság**

írta:

dr. Kapitány Kálmán.

Magyar utikönyv

Ausztriáról.

E könyv 328 oldal tartalommal és 17 térképet tartalmaz és piros vászonkötésben ára 6 korona.

Kapható a kiadó: Wodiáner F. és Fiai cégnél Budapest.

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenestre a zongora is tartozik, mely dus raktáramban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

Zongora hangolásokat helyben és vidéken szaképzett segédem által végeztetem. 223

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron Olvasási díj ha onként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Azon urral, ki

ezen lapra figyelmeztetett, holnap d. u. 5-6 óra közt találkozhatom a Forray-utca, Nádasdy-palotában levő **Zinner Vilmos** mű-órás és ékszerész kirakata előtt.

Férjhez mennék

azon urhoz, a ki arról biztosít, hogy a karika gyűrűt **Zinner Vilmos** ékszerésznél veszi meg, ahol jól és olcsón lehet vásárolni.

Hálás leszek

azon nemesszivű hölgynek, ki, hogy a hivatalból el ne kessek, megveszi azon szép és olcsó zsebórát, a melyet **Zinner Vilmos** mű-órás, Forray-utcai kirakata-ba láttam.

351

Aradi ipar- és népbank.

Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1907. évi december hó 17-én d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1907. évi szeptember hó végéig lejárt **ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak** alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett fognak elárvereztetni, u. m.:

13601 13602 13603 14020 14089 14041 14148 14165 14250 14539 14604
14804 14871 14922 14949 15065 15108 15351 15398 15494 15819 16065
16317 16367 16516 16535 16600 16634 16651 16688 16757 16860 17341
17375 17390 17446 17523 18030 18045 18232 18316 18395 18787 18961
19164 19242 19543 19641 19672 19888 85 185 192 220 325 363 553
574 874 899 984 950 962 998 1011 1017 1111 1268 1411 1472 1551
1624 2160 2201 2306 2464 2657 2744 2764 2788 2881 2884 2949 3069
3047 8128 8182 3431 3861 3957 3973 3986 4094 4098 4237 4282 4300
4330 4429 4489 4478 4539 4565 4733 4780 4870 4871 4911 4912 5044
5156 5230 5298 5340 5457 5599 5618 5686 5698 5790 5819 5916 6015
6068 6290 6303 6376 6409 6414 6591 6968 7050 7054 7070 7076 7116
7201 7282 7298 7309 7320 7328 7337 7344 7348 7349 7422 7428 7455
7493 7498 7501 7520 7575 7589 7619 7655 7683 7690 7700 7770 7787
7788 7789 7790 7814 7816 7848 7953 7966 7970 7980 7990 8007 8011
8031 8374 és 9142 mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívattak.

Arad, 1907. évi november hó 27-én.

2810

Az igazgatóság.

Ú csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgari jótékonycélokra szánt

XXXVIII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.389 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.930 korona összegben.

A főnyeremény **200.000 korona.**

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1907. évi december hó 19-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamt-strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytözsékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatkak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság

3046

államsorsjátéki osztálya.

Hölgyek**figyelmébe!**

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít:

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzoló tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 733

Szőlőoltványok.

Fajtsza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű bor- és csemegefaja 2690.

fás-oltványokat

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Bifogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyákat megtejelésére. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alszoknyát, keztűt, gyermek ruhát, alsó inget és nadrágot trikót dorekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 2588.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület asalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kerti szekek, padok, asztalok tömör vasból, valamint minde szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 1153

Nagy választék sirkéretés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Új cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

Bathány-utca 32. szám alatt

egy a mai kor igényeinek megfelelő

cipész-üzletet

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyszintén a javítások pontosan és azonnal készítettetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 2124

Márton György,

cipész.

VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON.

A látogatott

Motor-kávéház

a motorállomás tö
szomszédságában,
a Wanitsek-féle
házban.

Fővárosi és összes
aradi lapok.

Naponta kitűnő tejes kávé.
Kitűnő likőrökben nagy vá-
laszték.

Hideg és meleg büffé. — Reggelig nyitva.
Naponta Erdélyi Tóni és fia
elsőrendű zenekara játszik.

A t. közönség szíves támogatását kéri
tisztelettel

Lukács Fülöp László

kávész.

2824

Uj!

Uj!

Folyadék

Somatose

1019 H

kiváló

étvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszertárakban és drugeriákban.

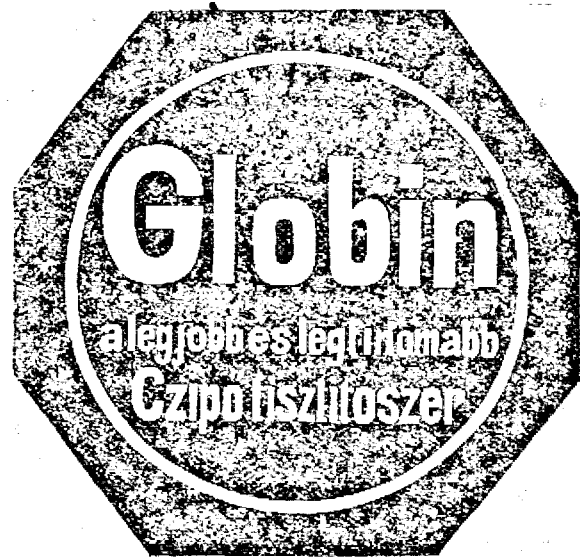
Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult hámszer, mely már sok
év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult
köszvénynél, esúznál és meghűtéseknel, bedörz-
sülésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt
bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.-
és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5. n. e.
Mindennapi szétküldés.

2252

VI 3993

Van szerencsém a n. é. közönség
b. tudomására adni, hogy a mai
naptól kezdődőleg, az eddig **Benkő**
és **Pfeil** cég alatt fennállott

lakatos műhelyt

Andrássy-tér 9. szám alatt

a saját nevem alatt egyedül
vezetem tovább.

Elvállalok minden e szakmába
vágó műlakatos munkákat, sirke-
ritések készítését, mérleg készíté-
sét és javítását, pénzszekrények
javítását pontosan és gyorsan a
legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves
támogatását. Tisztelettel

Benkő József.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári
képviseleté (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek,
katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti
ügyben, úgyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Weisz Márton

uri női- és gyermek cipész.

Van szerencsém Aradváros és
vidéke nagyérdemű közönségének
becses tudomására adni, hogy az
őszi idény beálltával a legfinomabb

női- és férfi cipőket

mindenféle kivitelben, valamint a
legtartósabb

gyermek-cipőket készítek.

Becses megrendeléseket kérve

Weisz Márton

uri- és női cipész

Arad, Deák Ferenc-utca 4. sz.

Alkalmi vétel!

Szíves tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy a **GEBHART TESTVÉREK** üveg és porcellán üzletét megvettem és átköltözési nehézségek folytán az összes raktáron levő árukat, u. m.: üveg, porcellán, lámpa, gáz- és villanycsillárok, mindenféle disztárgyak, alpacca és alpacca ezüst evőeszköz, nickel főzőedények, stb.

2790

mélyen leszállított áron árusítom,

miről kérem a nagyérdemű közönséget, hogy meggyőződést szerezzen.

Kiváló tisztelettel

Gebhart Testvérek utóda

RAUCH RAIMUND.

Olcsó árak!

Az üzleti berendezés eladó.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatorniumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratorniumok, állomások, kaszkáruák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaí-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak kaphatók

ZIMMERMANN IGNÁCZ

ujonnan berendezett Norinbergi, diszmű, férfidivat és játékaru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21. Lengyel Testvérek házában

(a színházzal szemben)

2572

Szolid és pontos kiszolgálás.

Mindenféle ajándékok.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

FRATER és DÖMÖTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1. SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vízierőművek tervezésében és létesítésében.

2357

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a

volt **Japan kávéház** helyiségében

a mai naptól kezdve

gyönyörű **China-ezüst** tárgyakat

u. m. girandok, jardinettek, cukortartók, tárcák, tálcák, tükrök és stb.

remek disztárgyakat

olcsó árban árusítok.

2321

A n. é. közönség b. pártfogását kérem.

Legolcsóbb karácsonyi és ujévi ajándékok.

Olcsó árak.

Olcsó árak.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Akinek

ismeretség útján

házastársra, nevelőre, bizletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellerre, kertészre,	kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re van szüksége,
--	--

Aki

eladni kíván

butort, szongorát, tort, gyümölcsöt, abonát,	fizletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
--	---

Aki

bérbéadni kíván

birokat, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
--	---

Aki

szindeseket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értekezni, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetési rovatát használja

Újszülött gyermek mel-
lé egészséges szoptatás
duda kerestetik.

Cím a kiadóhivatalba.

Egy új rövid

zongora azonnal eladó Pollák Arnold szállítónál. 2835

Egy középkori szőlő családos

ember, ki 8 évig nagyobb bérletnél mint fogyasztás és italraktár kezelő, utóbb 5 évig nagyobb szállító cégnél mint ispán volt alkalmazva és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik alkalmazást keres a szakmákban, vagy bármiféle raktárnoki vagy ehhez hasonló állást elfogad. Cím a kiadóban. 2837

Kerestetik vidéken

egy kisebb vendéglő átvételre vagy elszámolásra. Ajánlatok Vendéglő jelige alatt a kiadóba kéretnek. 2840

Puhája lécs hulladék

körülbelül egy araszt hosszú alagyujtónak és fürdőkályhának nagyon alkalmas, egy nagy kocsihoz házhoz szállítva 10 korona. — Batthyány-utca 28. a házmester-nél. 2842

Teljesen külön bejárattal

szobát kereresek, kívül a központon. Ajánlatokat kiadóba kérek csütörtökig „Csöndes otthon...” jeligére. 2846

Egy fűszer

és rövidáru üzlethez való jó karban lévő üzletberendezés. azonnal eladó. Bővebbet Weisz Rudolf és Társa, Kovaszinc. 2806

Kiadó lakás!

Két szobás utcai lakás elutazás miatt, esetleg azonnal is kiadó. Aranykéz-utca 20. szám alatt.

Zongora

használt, jó karban lévő, megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2825

Új könyvek

50—90%-os alkalmi árleszállítással, mely 1908. február 1-ig marad érvényben. Kizárólag jó művek. Árjegyzék ingyen. **Kerpel Izso** könyvkereskedése Arad. 1921

Egy jó menetű

szatócs üzlet, dohány és italmé-
réssel egybekötve, családi okok miatt azonnal átadó. Cím a kiadóban. 2808

Fleischmann Zsófia

szülésznő Massouse, lakását november hó 1-től Vörösmarthy-utca 8. szám alá helyezte át. 2599

Angyal-utca 21. szám alatt

egy borbély-üzlet, lakással december 1-től kiadó. Gartner Herman. 2711

Szalonna

68., zsir 70., sertéshus 68., zsirnak való szalonna 68., hárj 72., füst. sonka 90, lapocka 80., karaj 84., oldalas 72., kolbász 80., swarkli 64., májas 40., tepertő 60 kr. kilója. **Sertésbelek** és jó száraz házi szappan, a legjutányosabb árban kapható: Garai Károly hentesüzletében. Aradon, Boczkó-utca 2. Háltérrel szemben. 2762.

Ifj. Weisz Mór

apritott tüzifa és szén kereskedése, Varjassy-utca. 50 kilós megrendelések házhoz lesznek szállítva, díjmentesen. Telefon 836. 2778.

Ujaradon

a főúton, dohánytőzsde, élelmiszer üzlettel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2785.

Rongált dobozu levélpapírokat

minden elfogadható árban kiárult **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad. 361

Egy fiatalabb segéd

alkalmazást nyer Münz I. Arad úri divatüzlete. 2838

Egy jó karban lévő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

242 TELEFON 242

Villanycsengő

javitásokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl 2843

Kalmár József

Arad, Salacz-utca 2.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye
készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását,

valamint

minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, tűzi aranyozás és ezüstörézt jótállás mellett elvállalok.

Stolcz J.

aranyműves 665
Arad, Weitzer János-utca 2.,
Minorita-palota.

Helyi

képviselő kerestetik,

egy eddig még nem létezett szencácós irodalmi műre való előfizetések gyűjtésére. Havi jövedelem 300—400 korona, az alkalmazandó helyi képviselő tevékenysége állandó s évekre terjedő. Reflektánsok „Irodalom” Szombathely, posterestante címen irjanak. 2809

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és Arnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkijűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Ízletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termésű borek. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. **Pohár 10 fillér korsó 24 fillér.**

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve

tisztelettel

1406 **Répassy Pál**

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Elíz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll és különösen kitűnő anyagból kötött 2074

új harisnyait ajánlja.

Ügyes

felső ruha 2689

varrónő

ajánlkozik házakhoz

helyben és vidékre.

Török Ignác-utca 2. sz.

Eladó ház!

Ilona-utca 32. számú házban

4 szoba, 2 konyha, pince, befásított udvar, szőlős kerttel, szép szalattal, még 7 évig adómentes I. osztályu anyagból fölépítve, mindenkor

szabad kézből eladó.

Könnyű fizetési feltételek.

Értekezni lehet Pankota (Arad-megye) Lapos Pálnál. 2142

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarái

ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

üggyédnél 525

Winter Adolf

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Arad,
Szabadság-tér
12. sz.

Fischer Nagy Ártulár
szenzációs
KARACSONYI KALITSA
e napokban
nyílnak meg!

Arad,
Szabadság-tér
12. sz.